

BUDAPEST

Magyar Nemzeti Múzeum

Régi Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVI SAD, KRALJA PETRA ULICA 30. I. EMP
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

NOVI SAD, 1930. évi március hó 2.

VASÁRNAP

1. évfolyam

52. szám

Albert Thomas tegnap audiencián és ebéden jelent meg Őfelségénél

Több mint félórát tartott a kihallgatás a királynál

Albert Thomas, a nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatója, aki ezidő szerint Beográdban tartózkodik, tegnap délelőtt megtekintette az összes beográdi munkásintézményeket. Albert Thomas Jeremics dr. kíséretében először a munkásbörzét tekintette meg. A munkásbörze előtt nagy tömeg gyülekezett, amely lelkes ovációkban részesítette a munkaügyi hivatal igazgatóját. Albert Thomas a köréje sereglett munkásokkal hosszabb ideig elbeszélgetett az itteni munkásviszonyokról, azután megtekintette a munkásbörzét, valamint a munkásnapközi otthont.

Albert Thomas legnagyobb meglepetését fejezte ki a látottak fölött és ez alkalommal hosszabb ideig elbeszélgetett a napközi otthon orvosával is, akik részletesen informálták a napközi otthon szervezetről.

Délelőtt 11 órakor Albert Thomas ismét visszatért szállodai lakására, majd onnan délben 12 órakor a királyi udvarba hajtott, ahol

Őfelsége a király külön kihallgatáson fogadta.

A királyi audiencia közel fél óra hosszát tartott, amely alkalommal Albert Thomas részletesen beszámolt a nemzetközi munkaügyi hivatal szervezetéről és előadta impresszióit, amelyeket Beográdban szerzett. Az audiencia után a király ebédre hívta meg a munkaügyi hivatal igazgatóját. Az ebéden résztvett Zsivkovic Petar miniszterelnök, dr. Kumanudi Koszta külügyminiszterhelyettes, Drinkovic Mate dr. szocialpolitikai miniszter, dr. Szrskics Milan igazságügyminiszter és dr. Franges Otto földművelésügyi miniszter.

már jó pár éve meghaladta az ugynevezett veszedelmes életkort, másszóval Galli Curci veszedelmesen közeledik a hatvanhoz. Már pedig akármilyen csergő hangú egy koloraturékes nő, ha már túl van az ötvenen, a budapesti közönség nem nagy bizalommal fogadja fellépését, annak ellenére sem, hogy

Galli Curcinak a színház igazgatósága négyezer dollárt fizet esténként.

Négy ezer dollár körülbelül 240.000 dinár, vagyis annyi, mint amennyi egy miniszter évi fizetése nem szólva arról, hogy ebből az összegből több család évekig is élhetne.

Már most csakugyan megtörtént az, amit a Reggeli Ujság cikkirója megjósolt, a négyezerdolláros koloraturékes nő katasztrófálisan megbukott.

Vén, kiaszott, sovány nő jelent meg a színpadon, aki már az első áriánát egy hajmeresztő gikszerrel lepte meg a hallgatóságot, amilyenekre Budapesten még nem volt példa.

Ez már csakugyan sok volt a jóból és a mikor Galli Curci a Traviata előadásának további folyamán több hasonló gikszerrel fűszerezte énekelni valóját, a publikum szinte megdermedve távozott a színházból, miután előzőleg hatalmas piszsegéssel adott kifejezést felháborodásának.

Ugyanez a sors érte Galli Curcit a pénteki második előadáson is, amikor is a Rigolettot mutatták be. Az énekesnő ezúttal is fáradtan, hamisan és kedvtelenül énekelt, úgy, hogy a közönség ismét hangosan piszogni és lármázni kezdett. Csak egyetlen egyszer kapott tapsot a művésznő, még pedig akkor, amikor a szerep szerint Sparafucile megszemélyesítője dörgő hangon énekelte Galli Curci felé:

— Menj a pokolba!

Ezt az aktuális fordulatot a közönség arra használta fel, hogy

örösi tapsai jutalmazta Sparafucilének ezt a felszólítását.

Ugy látszik, hogy a művésznő is érezte, hogy a közönség megtalálta a gordiuszi csomót, mert az előadás későbbi folyamán csakugyan pokolian énekelt, úgy, hogy a közönség legnagyobb része még az előadás befejezése előtt eltávozott a színházból.

Igy végződött Galli Curci második fellépése, amely a színháznak újabb négyezer dollárjába, a közönségnek pedig horribilis kiadásába került és ezek után valószínű, hogy a csicsergő madár harmadik fellépésére már nem is kerül sor.

Jegyzőváltás Horgoson

Szuboticáról jelentik: A belügyminiszterium Vukisevics Branko horgosi községi főjegyzőt Molra helyezte át, Ribárov moli jegyzőt pedig Horgosra. Vukisevics Brankot Horgos község lakossága nagy bankettel fogja elbucsztatni, mert az áthelyezett jegyző egyik legpontosabb és legszorgalmasabb tisztviselője volt Horgosnak, akit nemzetiségi különbség nélkül az egész lakosság szeretett és becsült. A jegyzői hivatal átadását Kill Nándor járási főszámvevő végzi.

— Uj hivatalos órák a szuboticiai városházán. A szuboticiai városi hivatalokban március elsején új munkabeosztás lépett életbe. A közigazgatási hivatalokban reggel hét órától délután egy óráig dolgoznak.

Jugoszlávián keresztül bonyolítják le az Angolország és India közötti légi forgalmat

Sir Seston Bracker, az angol kereskedelmi légiforgalom vezérigazgatója tegnap Noviszádra érkezett

Mint ismeretes, az Anglia és India közötti személy és kereskedelmi légiforgalmat mindezeidőig Olaszországon keresztül bonyolították le. Az angol kormánynak szerződése volt az olasz légügyi hivatallal, amely az idén jár le. A szerződés meghosszabbítása alkalmával

az angol miniszteri megbízott és az olasz légügyi hivatal között anyagi természetű diferenciák támadtak.

Az olasz légügyi hivatal ugyanis anyagi részesedést óhajtott kikötni az Olaszországon át lebonyolított légiforgalom jövedelméből. Miután a tárgyalások nem vezettek eredményre az angol kormány megbízottja, Sir Seston Bracker Jugoszláviával kezdté tárgyalásokat kormány-utasítása értelmében s ezeknek a tárgyalásoknak eredményeképpen az angol megbízott

megegyezést kötött a petrovaradini légügyi parancsnokság kereskedelmi repülőosztályával, melynek értelmében a hamarosan meginduló repülőjárat Jugoszlávián át fog lebonyolódni.

Tegnap érkezett Noviszádra Sir Seston Bracker, az angol kereskedelmi légiforgalom vezérigazgatója, aki megérkezése után elsősorban Sztanojlovics Radoszláv tábornokot, a légügyek parancsnokát látogatta meg akinek előadta jövelele célját s miután az angolok kérésének elvi akadályja nem volt, a légügyi parancsnokság kereskedelmi osztálya tegnap már meg is kötötte a szerződést az angol kormány megbízottjával.

Az angol repülőgépek Bécs, Budapesten, Beográdon, Szkopljén át Szalonikiig közlekednek, ahonnan hidroplánon szállítják az utasokat Alexandriába és onnan Indiába.

„Menj a pokolba“, kiáltotta a közönség Galli Curci második budapesti fellépése alkalmával

Véglegesen és végérvényesen megbukott a 4000 dollár esti honoráriummal szerződötött olasz csalogany

Galli Curci, a világhírű koloraturékes nő, aki azzal tette ismertté nevét, hogy a veretek is utánozták világhírűvé vált gramofonlemezeit és aki Európában tulajdonképpen a rádió révén lett ismeretessé, im már két napja a budapesti Városi színházban szerepel.

A Reggeli Ujság már a múlt vasárnapi számában megjósolta, hogy

Galli Curci vendégszereplése kudarcra fog végződni,

amely körülményt a cikk írója arra a feltevésre alapította, hogy Galli Curci bizony

Hétfőtől kezdve a hangos film bemutatásáig, az átalakítás miatt szünetelnek a noviszádi Apolló mozi előadásai

Hétfőn reggeltől kezdve éjjel-nappal dolgozni fognak a gépek felszerelésén — Március hetedikén vagy nyolcadikán kerül bemutatásra Noviszádon az első hangos film

Megírta már a Reggeli Újság, hogy a noviszádi Apolló mozgószínház részvénytársaság hatalmas befektetésekkel lehetővé tette, hogy a hangosfilm a valódi Western Electric hangosfilm közvetítő géppel a közeli hetekben már bemutatásra kerüljön. A gépek és a szükséges filmek már megérkeztek Noviszádra és az Apolló mozgószínház gépházának átalakítását és a teljesen modern vetítógépek, valamint a Western Electric gépezetének felszerelését már a múlt héten megkezdték. Ezek a munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy át lehet térni a munkálatok dandárjára is

és hétfő reggeltől kezdve éjjel nappal az új gépek, a hatalmas hangszóró, az új vászon stb. felszerelésén dolgoznak a munkások,

ugy, hogy egyelőre a mozielőadásokat is be kell szüntetni.

Az Apolló mozgószínház anyagi áldozatokat nem kímélve, valóban mindent megtesz, hogy a noviszádi és a dél, valamint a középbácskai közönség olyan előadásban ré-

szesülhessen

amilyen előadást csak Európa fővárosainak óriásmoziiban hallhat és láthat.

A régi vászon helyett is teljesen új vászont feszítenek ki, olyant, amilyen a hangot átengedi. A terem akusztikáját is tökéletesé teszik és ebből a célból sok puha bürsöny, szövet és más anyagot kell elhelyezni lehetőleg észrevétlenül a moziban, hogy a hanghatás minél tökéletesebb és tisztább legyen.

A bemutató előadásra előreláthatólag március hetedikén vagy nyolcadikán kerül a sor, amikor is a Singing Fool kerül először bemutatásra.

A vidékről máris rengeteg telefonérdeklődés érkezett az Apolló igazgatóságához, amely valószínűleg be fogja vezetni a déli előtti matinéelőadásokat, hogy a nagy érdeklődésnek eleget tehessen. A környékbeli autóbuszok és vonatok a jelek szerint rengeteg közönséget fognak beszállítani a bemutatóra, amely a legnagyobb sikerűnek ígérkezik.

A beográdi elmeógyógyintézetbe szállították Piller Magdalenát, aki az elmúlt évben örülségi rohamában leszurta férjét, Piller Miklós csébi fodrászmestert

Az a gyanu merült fel, hogy az asszony beszámíthatatlan állapotban követte el a gyilkosságot

Emlékezetes még az a borzalmas gyilkosság, amely 1929. október 25-én a Noviszád melletti Cséb községben történt. A kritikus napon Piller Miklós csébi fodrászmester éppen munkahelyére készült,

amikor váratlanul eléje toppant felesége Piller Magdaléna és örülségi rohamában hatalmas könyhakéssel leszurta.

A szerencsétlen ember eszméletlenül terült el a földön, az asszony pedig kirohant a házból és egyenesen a Dunának ment. A parthoz érve az asszony a vízbe ugrott és rövidesen eltűnt a hullámokban, a parti halászok azonban még idejekorán segítségére siettek és kimentették.

Időközben a csendőrség tudomást szerzett a borbély házában lefolyt vérengzésről és azonnal a noviszádi kórházba szállította a súlyosan sebesült embert, ahol azonban már nem segíthettek rajta, mert a kés átütötte a szívburoklatot. Piller Miklós még aznap, anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, meghalt.

A gyilkos asszonyt a borzalmas vérengzés után a noviszádi törvényszék fogházába szállították be. Miután azonban időközben az a gyanu merült fel, hogy Piller Magdaléna a tett elkövetése pillanatában nem volt beszámítható állapotban, a gyilkos asszonyt az ügyészség indítványára a tegnapi nap folyamán a beográdi elmeógyógyintézetbe szállították.

Fogházörként mutatkozott be egy szélhámós a leartóztatott beodrai bankigazgató feleségénél és pénzeket vett fel

Beckerekéről jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt tegnap délelőtt a beckereki törvényszék büntető egyes bírója. A vádlottak padján Ignjatovics Milan beckereki lakatos ült, aki ravasz módon csapta be a sílccasztás gyanúja alapján vizsgálati fog-

ságban ülő Marsalek Ivan beodrai bankigazgató feleségét.

Ignjatovics felkereste Marsalek Ivánnét szerdán és elmondotta, hogy fogházör a beckereki törvényszéki fogházban. Két napi szabadságot kapott és ezt az időt arra

használja fel, hogy férje megbízásából a kikindai ügyészségtől bizonyos aktákat szerezzen meg. Együttal férje üdvözlétet tolmácsolta és kérte, hogy adjon ki férje részére egy télikabátot, majd utiköltség fejében 300 dinárt vett át és Marsalek kocsiján elvitette magát Kikindára. Itt a törvényszék épülete elé hajtatott, bement az épületbe és rövid idő múlva visszatért. Egy vendéglő elé küldte a kocsit és itt egy levelet írt Marsaleknénak, amelyben újabb 350 dinárt kért, mert ugyanakkor nem tudja a fontos iratokat megszerezni.

Marsalek Ivánné időközben meglátogatta a beckereki ügyészségi fogházban ülő férjét, akitől megtudta, hogy ő senkinek sem adott megbízást felesége meglátogatására és akták beszerzésére. Az asszony feljelentése alapján Ignjatovicsot Kikindán elfogták és Beckerekre kísérték.

Ignjatovics a tegnapi tárgyaláson azonnal védekezett, hogy őt egy Popovics Dusan nevű ember küldte Marsaleknéhoz, de ezt az állítását semmivel sem tudta igazolni.

A bíróság család vétségében hűnösnek mondotta ki Ignjatovicsot és büntetett előéletére való tekintettel hathavi fogházra ítélte. Az ügyész felebbezett, míg Ignjatovics megnyugodott az ítéletben.

Jugoszláviában elismerten

legelegánsabb és legjobb ruhák

Farkas Mór, szabó cégnél

Novisad, Kralja Petra u. 27

készü nek

— Megfalaítás vératömlesztés. Egy amerikai orvos 12—20 éves kutyákat fiatal kutyák vérenek átömlesztésével próbált meg fiatalítani. A vératömlesztés következtében az élemedett kutyák valóban megfiatalodtak. Szőrük újra nőtt, járásuk, mozgásuk szemmel láthatóan frissebb, rugékonnyabb lett, a szemükbe is visszatért a fiatalos csillogás, de a csodálatos másodvirágzás nem tartott sokáig. Mindössze csak két hónapig. Két hónap múlva a kutyák ismét megöregedtek, a mesterségesen visszaadott fiataloság valóságilag leolvadt róluk. Tolnai Világlexikona minden tudományos kísérletről, felfedezésről és találmányról pontos és kimerítő beszámolót közöl. Ennek a nagyszerű műnek egy-egy 320 oldalas, közel nyolcszáz képpel illusztrált diszkótésű kötetét 44 dinár árban minden hírlapárusnál kapható.

Sacher Anna, a világhírű bécsi Sacher szálló tulajdonosnője 71 korában meghalt.

Szén, koksz, tüzifa

minden mennyiségben, vagontételben is

VINKOVICS FATELEPEN

Novisad, Patoski put (közkezehez közvetlen közelében) Tel. 22-37

TELEFUNKEN-RÁDIÓ

ARCOPHON 5.

A hangszórók fejedelme! Tökéletes hangszínezés!
Óriási hangerősség!

Főképviselet:

ALTERNO - RELAIS műszaki vállalat

NOVISZÁD, TELEFON 24-14, 24-87

A kereskedelmi minisztérium ellenőrizte a noviszádi iparosegyesületek működését

Bérics Mladen inspektor mindent a leggyobb rendben talált

Bérics Mladen, a kereskedelem és iparügyi minisztérium inspektora február 26-27 és 28-án ejtette meg a noviszádi Ipartestület és különböző iparegyesületek működésének ellenőrzését. A kiküldött inspektor a pékek, a kovácsok és kocsigyártók, a borbélyok és tehnikusok egyesületét, a szerb iparosok szövetkezetét és az iparosok általános betegség és halál esetére biztosító szövetkezetét vizsgálta felül és mindenütt a leggyobb rendben talált. Bérics Mladen kijelentette, hogy a noviszádi iparos egyletek olyan szép működést fejtenek ki, hogy mintaképei lehetnek az ország hasonló testületeinek és egyesületeinek.

Bérics Mladen inspektor tegnap utazott vissza Beográdba, ahol a noviszádi tapasztalatairól szóbeli jelentésben számol be a kereskedelem és iparügyi miniszternek.

Tüntetésre készültek a kommunisták Csikágóban

Csikágóból jelentik: A rendőrség tegnap a radikális vezérek főhadiszállásán több razzia rendezett. Tizenkét radikalist letartottak és kihallgattak. Nagymennyiségű propaganda anyagot foglaltak le, amelyből kitűnt, hogy nagyszabású tüntetéseket terveztek, amelyek március 6-án zajlottak volna le.

Forradalmár vezérből belügyminiszter

San Domingóból jelentik: Vasquez elnök belügyminiszterre nevezte ki Estrella Uréa forradalmár vezért, volt párisi követet, aki ebben a minőségben, az alkotmány értelmében, a kormánynak is az elnöke. Vasquez összehívja a nemzetgyűlést és engedélyt fog kérni, hogy egészségügyi okokból elhagyhassa az országot. Uréa kinevezéséhez az Egyesült Államok követe is hozzájárult.

On tudja HOGY
az arca keze stb.
szüntelen nyitott lakaccal van tele!

Pórusoknak hívják tudományosan a kis lukacsokat, amelyeket a levegőben lévő por és bacillusok betömnek és faggyu kiválasztására készítnek. Így támadnak a mitesszerek, kiütések és a bőr, a felhám többé-kevésbé súlyos megbetegedései. Érdekében áll Önnek, hogy ez ellen védekezék, erre a legjobb az Albus Mosdószappan mindennapi használata.

Az Albus Mosdószappan eltávolítja a pórusokba betolakodott port, szennyet stb-t és láthatatlan réteggel vonja be a bőrt, tehát a pórusok felületét is. Albus Mosdószappan azonnal dus habot ad. Hatása enyhe, kelemes üdítő. Nélkülözhetetlen minden családban. Próbálja ki még ma!

ALBUS

Minden szakmába vágó üzletben kapható az

MOSDÓSZAPPAN

Haláragázolt a csuprijai vonat egy kisfiút, aki egy gyermekálarcosbájlról kocsin akart hazatérni

Az anya életveszélyes sérüléseket szenvedett, míg a családapa sértetlen maradt

Borzalmas katasztrófa történt pénteken este hét órakor Csuprija és Ravna Reka között a Szenszki Rudnik felé vezető keskenyvágányu vasuti vonalon. A kritikus időben egy magánkocsi haladt az országuton Szenszki Rudnikból. A kocsiban Siskovics Borivoj cukorgyári tisztviselő ült feleségével és nyolc éves Jován fiával.

Siskovics előzőleg egy gyermek álarcosbájlra vett részt családjával a Szenszki rudniki iskolában.

Mikor estefelé kocsin visszahajtottak Csuprija felé, a vasuti átjárónál a kocsi megállította a lovakat, hogy megnézze, nem jön-e vonat. Mivel azonban a sorompó nyitva állott, nyugodtan ráhajtott a sínekre, hogy átmenjen a tulsó oldalra. Ebben a pillanatban azonban arra robogott a csuprijai személyvonat, amely

nekirohant a kocsinak és a következő pillanatban összetörte a járművet. Siskovics az utolsó pillanatban kiugrott a kocsiból. A kisfiú azonban a kocsin maradt és a mozdony alá került, amely formálisan szétszaggatta a szerencsétlen kisfiú testét. Siskovicsné is életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A katasztrófát járókelők vették észre, akik azonnal értesítették a csendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. A bizottság megállapította, hogy

a katasztrófát a váltóőr okozta, aki nem boesátotta le a sorompót.

Amikor Siskovics értesült fia haláláról, fájdalomában elájult és csak nagynehezen lehetett eszméltre téríteni. A szerencsétlen asszony, aki súlyos sebesüléssel fekszik a kórházban, még semmit sem tud kisfia haláláról. A borzalmas esemény nagy részvétet váltott ki a lakosság körében.

A noviszádi bíróság a bizonyítás kiegészítését rendelte el dr. Matijevics Iván palánkai ügyvéd perében

Dr. Matijevics becsületsértési perét tegnap tárgyalta a másodfoku noviszádi bíróság

A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa dr. Novák Tomisláv tanácselnök elnöklete alatt igen érdekes bűnügyet tárgyalt tegnap másodfokon. A vádlott dr. Matijevics Iván palánkai ügyvéd, akit a bácskapalánkai járásbíró vezetője, Mándics Mijó rágalmazás és becsületsértés miatt perelt be. Az ügyben elsőfokon a palánkai járásbíró ítélt, ahol is Cárics Andrija büntető járásbíró tíz napi elzárásra ítélte az ügyvédet. Az ítélet ellen ugy az elítelt, dr. Matijevics Iván, mint az ügyészségi megbízott is felebbezett.

A másodfoku tárgyaláson dr. Matijevics

Urbászól is többen keresik fel a galspachi doktort

Zeileisz, a galspachi csodadoktor hatásos gyógyításai mind ismeretebbé lesznek a nép között és az emberek szinte sóvárogva várják napi ujságjukat, hogy újabb és újabb részleteket tudjanak meg a csodadoktor működéséről.

Különösen a betegek, kik az orvostudomány nem tudott segíteni, tekintenek sóvár szemekkel Galspach, a kis osztrák falu felé, ahonnan szenvedéseik megszűnését várják.

Urbászról hétfőn vagy kedden indul el Galspachba Mázics N. sztárvrbászi utmester, akinek évek óta huzodó krónikus fülbaja van, néhány nappal később pedig hét vrbászi iparos zárandokol Galspachba. Urbászi munkatársunk levélbeli összeköttetésben lesz a galspachi csodadoktor vrbászi pácienseivel és lapunkat rendszeresen tudósítani fogja a betegek ausztriai tapasztalatairól.

Iván vádlott kijelenti, hogy nem volt sértő szándéka, hanem egy pernél kérte a járásbíró vezetőjének kizárását, amit a beadott kérvényben meg is indokolt. Ezt vette sértésnek és rágalmazásnak Mándics Mijó vezető járásbíró.

A vádlott vallomása után a bíróság tanácskozással vonul vissza, amelynek befejeztével ugy határozott, hogy elrendeli a bizonyító eljárás kiegészítését és kérte a kizárási indítványnak a beszerzését. Ha ez meg lesz, akkor ebben az ügyben újabb tárgyalást fog tartani a noviszádi bíróság.

„Itt az ideje, hogy létrehozzuk a szükséges lelki előfeltételeket Jugoszlávia és Magyarország közeledésére“

Dr. Radonics Jován beográdi egyetemi tanár feltűnést-keltő cikke Horthy Miklós tíz éves kormányzói jubileuma alkalmából

A Vreme tegnapi száma érdekes cikket közöl dr. Radonics Jován beográdi egyetemi tanár, volt országgyűlési képviselő tollából, Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának tízéves jubileuma alkalmából. Az illusztris cikkíró visszapillantást vet az élmúlt tíz esztendő politikai eseményeire és megállapítja, hogy

a történelemben kevés olyan példa van arra, hogy bárki is olyan nehéz körülmények mellett vállalta volna egy ország kormányzását, mint Horthy Miklós

Magyarország, a Habsburgokkal együtt elvesztette a háborút. A habsburg monarchia szétesett, Magyarország pedig, ahol mindaddig az oligarchia uralkodott, a belső forradalom súlyos csapásai alatt a tönk szélére jutott. A bolsevizmus hulláma átcsapott Magyarországra is, ahol az agrárviszonyok sok hasonlatosságot mutattak fel az orosz viszonyokkal.

A beográdi megegyezés alapján a szövetségesek Magyarország nagy részét megszállták, a románok pedig, hogy a bolsevizmus uralmát megszüntessék, 1919 augusztus havában Budapestre vonultak be. A háború előtti Magyarországból mindössze négy vármegye maradt, amelyet az ellenséges csapatok meg nem szálltak.

Ezekben a nehéz napokban, amikor már minden elveszettnek látszott, lépett a porondra Horthy Miklós, mint a szegedi kormány hadügyminisztere. Ebben a minőségben nagy energiával fogott hozzá a nemzeti erők szervezéséhez s működése csakhamar, a nagy nehézségek ellenére is, fényes eredménnyel járt.

Ugy mint Hunyadi János is, aki a tizenötödik században Magyarország kormányzója volt, Horthy Miklós is egyszerű nemesi családból származik. Annak ellenére, hogy teljes öt esztendőig udvari szolgálatban állt, Horthy mégis nagy eredményeket ért el a háborúban is. Horthy volt az, aki 1916-ban az ottrantói szorosban Novara cirkálójával keresztültört a szövetségesek hajóhadján Erdemei elismerésül az osztrák-magyar flotta admirálisává nevezték ki. A monarchia bukása után Horthy visszavonult családi birtokára, de csak rövid időre, mert csakhamar ismét bekapcsolódik az újabb akcióba.

A magyarországi bolsevista rezsim alatt Horthy, mint a szegedi kormány tagja rendkívül élénk működést fejtett ki, hogy a nemzeti erőket megszervezze. Ezt sikerült is megtennie, amikor 1919 november tizenhatodikán a nemzeti hadsereg élén bevonult Budapestre. Ez egyébként Horthy életének legszébb napja volt. S csakugyan Horthynak köszönhető, hogy a világháború hatalmas vihára nem seprte el Magyarországot a föld színéről, annak ellenére sem, hogy 1919 közepén az ország csaknem a tönk szélén állott. Ebben a nehéz és rendkívül bizonytalan helyzetben elsősorban a belső konszolidációt kellett Magyarországon megteremteni. Ennek a feladatnak a végrehajtására senki sem volt hivatottabb, mint Horthy, aki az 1919. év folyamán, tehát a legnehezebb viszonyok mellett is nagy szervezőképességgel tett tanúságot. Ezek után érthető, hogy a magyar nemzetgyűlés 1920 február havában öt szemelte ki az ország kormányzójává. Ahogy néhány száz évvel ezelőtt a magyar

rendek Hunyadi Mátyást választották, úgy választották meg 1920 március elsején nagybányai Horthy Miklós admirálist Magyarország kormányzójává.

Horthy Miklós uralkodásának első fele igen nagy nehézségek közepette telt el.

Súlyos nehézségeket okozott a szomszédokkal a határok rendezése.

Közelebről Jugoszláviával a muraközi határokat csak a párisi nagykövetek konferenciáján lehetett megoldani, ezután IV. Károly volt király kísérlete, hogy trónjára visszakerüljön, szintén

súlyos dilemma elé állította a trianoni Magyarország tennállását.

Kizárólag Horthy erélyességének tulajdonítható, hogy ez a kísérlet nem sikerült s így a kisantant intervenciója folytán a Habsburgok restaurációs kísérlete teljesen megbukott. Ettől az időtől kezdve Horthy kormányai segítségével teljesen a belső konszolidációnak és Magyarország gazdasági erősítésének szentelhette életét. A Népszövetség segítségére volt ebben a munkájában Horthy Miklósnak, nagy baj azonban, hogy

Horthy nem tudta mentesíten magát a magyar feudalizmus hatása és befolyása alól s nem tudta Magyarországot demokratikus alapra helyezni.

Horthy Miklós 1926. évi mohácsi beszéde világosan megmutatta, hogy

Horthy a kisantant felé, nevezetesen azonban államunk felé akar közeledni.

Ezt a beszédet annak idején a jugoszláv közvélemény is szimpatikusan üdvözlölte. Az a vélemény alakult ki, hogy

a két szomszédos állam gazdasági érdekei szinte megkövetelik az egymás közötti barátságos viszonyt.

Különösen mezőgazdasági szempontból lenne fontos ez a közeledés, hogy ezáltal eredményesebben védekezhessünk a szomszédos ipari államok ellen, amelyek nagy nehézségeket gördítenek a jugoszláv és magyar mezőgazdasági termények ekszportja elé. Kikötőinken keresztül Szusákon, Sibéniken vagy Szpliten át, a magyaroknak új utjuk nyílnak a tengerre a világpiac meghódítására, azonkívül pedig a magyar ipar bizonyos termékei elhelyezést találhatnak országunkban is. Sajnos, akkor, amidőn Magyarországon Horthy a mohácsi beszédet megtartotta,

még nem voltak a szükséges pszichikai előfeltételek is a Magyarországhoz való közeledésnek.

A magyarországi lelkeket elő kell készíteni arra, hogy a multat úgy fogják fel, amint az valóságban volt, akkor majd jobban megértik Magyarország háború utáni helyzetét és viszonyait a szomszédokkal szemben.

Ha meg lettek volna ezek az előfeltételek, Olaszországgal való viszonyunk nem

hatott volna annyira a magyarok magatartására velünk szemben. Az a barátsági paktum, amelyet Bethlen gróf 1927 április 6-án Mussolinivel kötött, felélesztette Magyarországot revíziós álmait, amelyeket Rothermere lord akciója is hevített.

A hágai konferencia azonban megmutatta, hogy a magyaroknak a tárgyilagos tényekkel kell számolniuk.

A közöttünk és a magyarok között tennivaló nehézségek és vitás kérdések most már megszűntek és itt az idő, hogy megalkotjuk a szükséges lelki előfeltételeket a két ország közötti gazdasági és politikai közeledésre.

Horthy Miklós már négy évvel ezelőtt megmutatta azt az utat, amelyen haladni kell. Ha ezen az uton haladunk és megegyezésre jutunk egymással, ez is egyike lesz Horthy érdemeinek, aki eddigi munkájával sokat tett Magyarország előrehaladásáért.

Menekülnek a parasztok Oroszországból

Varsóból jelentik: A lapok telve vannak az orosz határról érkező menekültek riasztó hírével. A szovjet hatóságok valóságos utóhadjáratot indítottak a parasztok ellen, akik szembe mertek szállni a G. P. U. embereivel.

Az utóbbi napokban a határon élő parasztok tömegesen szöknek át a lengyel határon családjaikkal. Az orosz határőrök rajtakaptak egy husztatu menekülő csoportot, amikor a határon akartak átszökni. Két géppuskával kaszálták végig a parasztok sorait, akik közül tizennyolcan holtan maradtak a mezőn. A lapok a Népszövetség beavatkozását követelik.

Felakasztotta magát egy noviszádi városi alkalmazott

Borzalmas módon vetett végett életének Rákics Zsivko, a noviszádi városi adóügyi osztály becsüese, aki tegnap reggel Lukijana Musickog ulica 39. szám alatti lakásának padlásán felakasztotta magát. Rákics pénteken este rendes időben tért haza és felesége egyáltalában nem vette észre, hogy milyen sötét gondolatokkal foglalkozik. Tegnap reggel Rákicsné a piacra ment és amikor vissza tért, levelet talált az asztalán, amelyben férje arról értesíti, hogy öngyilkosságot fog elkövetni. Az asszony felszaladt a padlásra, fellármázta a szomszédokat, de a szerencsétlen emberen már nem lehetett segíteni, mert mire levágták a kötélről, már kiszenvedett. A nyomozás megállapította, hogy Rákics anyagi gondok miatt vált meg az élettől.

Radics Béla a kiváló budapesti cigányprimás, aki e héten 65 éves korában meghalt

Halálbamenekült egy beográdi fiatalember, akit elmeógyógyintézetbe akartak szállítani

A fiatalember dús gazdag lélekre állandóan betöréseket és lopásokat követett el

Feltűnést keltő esemény történt pénteken a beográdi elmeógyógyintézetben. Délután 4 órakor a Hilendaraka uccai autótaksziállomásnál egy autóra szállt két idősebb és egy fiatal ember. Az idősebb ember arra utasította a sofőrt, hogy a legnagyobb sebességgel hajtson az elmeógyógyintézetbe. Utközben a sofőr a következő beszélgetésre lett figyelmes, amely az autó utasai között folyt le:

— Kérlek édesapám — mondotta a fiatal ember az egyik öregebb embernek — ne szállíts be az elmeógyógyintézetbe, hiszen magad is tudod, hogy épelméjű vagyok.

— Ne törődj vele — válaszolta az öreg. — Én csak annyit tudok, hogy ott örökre bezárják az embert — vetette ellen a fiatal ember. — Inkább elmegyek hazulról, de nem akarok a bolondok közé jutni.

— Ne félj — válaszolta az apa — az orvos csak megvizsgál és aztán tovább megyünk.

A beszélgetés egy ideig tovább folyt és az autó időközben megérkezett az elmeógyógyintézet udvarára. Mikor az utasok kiléptek a kocsiból, az öreg ember az intézet gazdasági hivatalába ment, hogy ott elintézzék a felvételt,

a fiatal ember hirtelen revolvért rántott elő a zsebéből és golyót röpített az a-

gyába.

A revolverdörrenésre összefutott a kórház személyzete, a fiatalembert azonnal a műtőosztályba vitték, de már nem lehetett segíteni rajta, mert

a golyó széttroncsolta az agyvelőt és a halál azonnal bekövetkezett.

A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos fiatalember Sztanojević Miodrag, a beográdi kereskedelmi akadémia végzett növendéke, a kíséretében levő öregebb ember pedig édesatyja, Sztanojević Györgye pozsareváci kereskedő, aki a kórházban akarta elhelyezni elmebeteg fiát. Sztanojević Miodrag ugyanis

több betörést és lopást követett el, úgy hogy szülei kénytelenek voltak több ízben is elmeógyógyintézetbe adni.

Annakidején a bíróság is felelősségre vonta a fiatalembert, akit azonban épen szellemi fogyatékoságára való tekintettel szabadlábra helyeztek. Az elmeógyógyintézetből való félelem azonban annyira megrendítette a fiatalembert idegrendszerét, hogy inkább a halálba menekült, mintsem még egyszer az örültek házába kerüljön.

Kosunye község lakossága a vonat elé feküdt, hogy a Slaveks társaságtól kikövetelje fájrandóságát

Egy különös presszió, amelynek a hatóságok fognak véget vetni

Apatinból jelentik: Nem mindennapi eset történt tegnap a szlavóniai Kosunye községben, amelynek lakossága már esztendő óta vitás perben van a Slaveks fakitermelő társasággal. A társaság kisvasútja a község határában halad el és a társaság különböző mennyiségű fa leszállításával fizeti meg azt a jogot, hogy a vasút a falu lakosainak földjein áthalad. A társaság szerződése nem régen lejárt és a faleszállítása is megszűnt.

A falu lakosai többször is panasszal jártak a társaság igazgatóságához, majd mikor panaszukra nem kaptak orvoslát, kü-

lönös cselekedetre határozták el magukat. Tegnap úgy szólván a falu egész lakossága kivonult a vasuti pályatestre

és mintegy száz gyermek és asszony a sínekre feküdt és nem akarták tovább engedni a vonatot.

Hiába volt a vasutasok minden kérése és fenyegetőzése, a falu népe nem volt hajlandó elmenni a sínekről. A különös ügyben most a hatóságok tettek lépéseket és remélik, hogy rövidesen sikerül egyezséget létrehozni az elszánt kosunyeiek és a vasuti társaság között.

Beogradba kísérték a Becskereken leleplezett bankjegyhamisítót, mert a fővárosban is bankjegyhamisítást tervezett

Becskerekről jelentik: A beográdi rendőrség tegnap megkeresést intézett a becskereki törvényszékhez, amelyben a vizsgálói fogságban álló Seeman Árpád őrséged kiszolgáltatását kérte, mert az ideérkezett ügyirat szerint az a gyanú, hogy Beogradban résztvett egy bankjegyhamisító banda szervezésében.

Az átirat alapján Seemannt tegnap vizsgálgatták a rendőrségre, amely a letartóztatottat az éjjel Beogradba szállította.

Seemann — mint a Reggeli Ujság megírta — felkeresett a napokban egy becskereki mészárosmestert és annak eldicsekedett, hogy harminc éven át dolgozott az

osztrák—magyar bank bécsi bankjegynyomó intézetében, az ezer dináros bankjegyek gyártásához pompásan ért és olyan bankjegyeket képes előállítani, hogy még a Narodna Banka ellenőrző osztályán sem tudnák az eredetétől megkülönböztetni. A mészárosmester nem állt kötélnek, hanem átadta Seemannt a rendőrségnek, amely azonnal letartóztatta.

— Az állami osztályosorsjáték sorsjegyei a III. osztályra megérkeztek és kaphatók a Rad bíróban, Novisad, Jevrejskau, 14.

Kiméletesen oldja a szennyt anélkül, hogy a ruha finom szövődékét megtámadná. Ennélfogva a **gyapju — és selyemnemű** ideális mosószere a

Működésben a „Reggeli Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala Odzsacin

Trischler Dezső odzsaci munkatársunk a Reggeli Ujságot Bácska Vajszkára, Karayukovóra és a többi környékbeli nagyközségekbe, is bevezette, hol a lap a közönség legmeszebbmenő támogatását és érdeklődését élvez.

Amióta Odzsacin a „Reggeli Ujság” Trischler Dezső vezetésével fiók kiadóhivatalt és szerkesztőséget nyitott a lap az eddig elhanyagolt területen a legörvendesebb virágzásnak indult. A magyar olvasóközönség a helyi intelligenciával az élen a legnagyobb érdeklődést tanúsítja lapunk iránt. A Reggeli Ujság vasárnapi száma, mely nívós irodalmi tartalommal rendelkezik valóságos cukor módjára fogy el.

A Reggeli Ujságot Odzsacin az olvasótábor már a kora reggeli órákban kapja kézhez, Pavkovic Antal kihordó kezéből. Odzsaci környéke alig egy kis idő különbséggel szintén a reggeli órákban más ujságokat megelőzve jut a Reggeli Ujság révén a legfrissebb hírekhez.

A Reggeli Ujság mint erős közgazdasági rovatval rendelkező napilap a bácskai mezőgazdák legjobban keresett orgánuma.

Tizenötmillió dinár hitelt szavazott meg az állami Jelzálogbank a délszerbiai ópiumtermelésre

A hitelt a délszerbiai pénzügyintézetek között osztják szét

Beogradból jelentik: Az állami Jelzálogbank tizenöt millió dinár hitelt szavazott meg a délszerbiai ópiumtermelés céljaira. A hitelt

azok között a délszerbiai pénzügyintézetek között osztják szét, amelyek reeszkompt-viszonyban állanak a Jelzálogbankkal.

A Jelzálogbank kötelezi a pénzügyintézeteket, hogy a hitelt 8 százalékos kamattal ellenében bocsássa az ópiumtermelők rendelkezésére.

APOLLO, március 3-tól kezdve a
tónfilm gépek felszerelése miatt zárva
 Az előadások az ODEONBAN lesznek megtartva

Március nyolcadikán dönt a noviszádi járásbíró az arról, hogy illetékes-e a csehszlovák kincstár ellen indított százmilliós perben

Tegnap tartották meg a folytatólagos tárgyalást

A noviszádi járásbíró tegnap délelőtt tárgyalta folytatólagosan Markovics Raja vezető járásbíró Kral Vjekoslav 100 millió keresetét, amelyet az a csehszlovák állam és kereskedelmi részvénytársaság ellen indított. Az előbbtől 33.906.000 dinárt, az utóbbtól pedig 44.239.900 csehszlovák koronát és annak kamatait követeli Kral Vjekoslav, mint amely összeget részben a közös üzletbe befektetett tőke reá eső részeként, részben pedig haszonrészesedésként követelt.

Miután a perkiöltségek igen nagy összeget tennének ki, Kral Vjekoslav szegénységi bizonyítvánnyal indította meg a perét a csehszlovák állam ellen.

Ebben az ügyben az első tárgyalás január harmincadikán volt, amikor Matijes Milan dr. a csehszlovák kincstár képviselője kifogást emelt az ellen, hogy a noviszádi járásbíró itélkezze egy szuverén

állam ellen indított perben, amikor az nem vetette alá magát a járásbíró illetékességének. A tárgyalást azért is el kellett volna halasztani, mert a prágai külkereskedelmi részvénytársaság képviselője kijelentette, hogy nem volt felhatalmazása a bírósági idézés átvételére.

A tárgyalás megnyitása után Markovics Raja vezetőbíró megállapítja, hogy a csehszlovák külkereskedelmi részvénytársaság nem kapta meg a tárgyalásra szóló idézést, majd a csehszlovák társaság jogi képviselője bejelenti, hogy nem tartja illetékesnek az itteni bíróságot a tárgyalás lefolytatására. Ezzel szemben dr. Aradszki Mita, Dorbics Jerkonak, a felperes társának képviselője azt hangoztatja, hogy a bíróság illetékes. Ezek után a vezető járásbíró a tárgyalást felfüggesztette és bejelentette, hogy március nyolcadikán délelőtt 9 órakor dönt az illetékesség ügyében.

sorolt kereseteken kívül, amelyeknek összege megközelíti a félmillió dinárt, szombaton délelőtt újabb pert indítottak a vasút ellen.

Delics Branko zsedniki vasuti munkás csaknem hat hónapos kezelés után szombaton szabadult ki a szuboticei közlekedési kórházból, állapota azonban még mindig annyira súlyos, hogy hosszú időre még munkaképtelen. Nikolics Branko az egyik szemét vette el a robbanásnál, az arcáról pedig teljesen leégett a bőr. Nikolics kétszáz ezer dinár kártérítésért perelte az államvasutakat.

Dr. Gavanszki ügyvédtől nyert értesüléseink szerint a legközelebbi napokban meg fogják tartani a második járásbírói tárgyalást, a tárgyalás azonban csak formális lesz, mert

a szuboticei vasutigazgatóság már is tárgyalásokat kezdett a katasztrófa áldozatainak hozzátartozóival

és a sebesültekkel, akiket hajlandó kártérítésben, illetőleg végkielégítésben részesíteni. A felek között minden valószínűség szerint létre is fog jönni a békés megegyezés.

Hét szuboticei ügyvéd jelentkezett dr. Vukotics Mile védelmére

Dr. Vukotics eddig nem felebbezett a vizsgálói fogság ellen.

Szubotica-ról jelentik: A szuboticei törvényszék hármass tanácsa mint a Reggeli Ujság már tegnap jelentette, jóváhagyta a vizsgálóbíró végzését, amelyben elrendelte vizsgálói fogságot dr. Vukotics Mile szuboticei ügyvéd ellen. Dr. Milics Ivo egyetemi tanár dr. Vukotics védője tegnap közölte a Reggeli Ujság munkatársával, hogy az az álláspontja, hogy nem kell megfelelni a felebbezési bírósághoz a vizsgálói fogság elrendelését, mivel az csak hosszabbá tenné az eljárás lefolytatását. Dr. Milics ebben a kérdésben csak akkor döntött, amikor megbeszélést folytatott védencével.

Dr. Dimitrijević ügyvédnek, Vukotics másik ügyvédjének ugyanez az álláspontja. Értesülésünk szerint dr. Vukotics védői tanácsára belenyugodott, a vizsgálói fogság elrendelésébe.

A szuboticei törvényszéken erős iramban folyik a vizsgálat a főúcai revolveres merénylet ügyében és néhány napon belül már be is fejeződik a vizsgálat. Vukotics dr. ügye ilymódon már március közepe táján főtárgyalás elé kerülhet.

Igen érdekes, hogy Szubotica legjobb ügyvédei önként jelentkeztek dr. Vukotics Mile védelmére. Szombat délelőttig hét szuboticei ügyvéd ajánlotta fel dr. Vukoticsnak a védelmét.

Szerkesztői üzenetek

Pávai Antal. Londonnak 9 millió, New Yorknak 6 millió lakója van.

Temerini olvasó. Henry Ford Detroit U. S. A.

Sz. J. Petrovoszeló. Száz peso 2222.22 dinárba kerül, vagyis ezer dinárért 45 pesot kap.

Bosznai Antun, Lazovac és Szevan Horváth Petrovopolje. Levelüket átadtuk a francia bevándorlási bizottság noviszádi kirendeltségének, amely az érdemleges választ elküldi.

ODEON

Március 3—4-én

Az utolsó maszkja

Nagyszabású dráma a művészvilágból 6 felv.

Főszereplők:

MARCELLA ALBANI

JOSEF ROVENSKY

WALTER RILLA

Egyezkedési tárgyalás indult a zsedniki katasztrófális robbanás áldozatainak hozzátartozói és a szuboticei vasutigazgatóság között

A kincstár hajlandó kártalanítani a zsedniki robbanás sérültjeit

A Reggeli Ujság néhány hét előtt részletesen megírta, hogy a múlt évi zsedniki katasztrófális robbanás áldozatainak hozzátartozói és sérültjei ügyvédjük dr. Gavanszki Sándor útján pert indítottak a szuboticei járásbíró ellen, amelyben kártérítés megítélését kérték.

A robbanás következtében négy ember: Kraguljev Toma, Macák Péter, Jovanovics Miklós vasuti munkások és Licsina Sztojan dobvoljác az életüket veszítették, harmincan pedig többé kevésbé súlyosan megsebesültek. A sebesültek közül több dobvoljác és munkás hónapokon át kezelésben volt a szuboticei közlekedési kórházban, többen közülük munkaképtelenek lettek, Delics Branko zsedniki vasutas, Riet Jakab és Horváth István munkások állapota pedig annyira súlyos volt, hogy mind a mai napig, vagyis több mint fél éve állandó kezelésben voltak.

A katasztrófa áldozatai közül Licsinov Sztojan özvegye 157.200 dinár, Vojnics Rogics Péter hozzátartozói 280.000 dinár, Jovanovics Nikola özvegye 68.000 dinár kártérítésért indítottak pert a szuboticei já-

rásbíró ellen. Az államvasutak ellen. Az államvasutak a sebesültek közül többet segélyben részesített, a felsoroltak jogi képviselőjének dr. Gavanszki Sándor ügyvédnek nem sikerült azonban megegyezést létesítenie a vasutakkal, mire megbízói nevében beadta a járásbíró ellen a keresetét.

Ebben az ügyben január 26-án tartotta első tárgyalását a szuboticei járásbíró az ügy érdemleges tárgyalására azonban nem került a sor, hanem a bíróság utasította az érdekelt feleket, hogy a legközelebbi tárgyalásra terjesszék be részletezett követeléseiket, illetve az államvasutak a perre vonatkozó előterjesztést.

A bíróság ezzel elhalasztotta a tárgyalást, az új tárgyalás időpontját pedig még nem tűzte ki. Időközben a bíróság által meg szabott tizenöt nap alatt úgy a sérültek, illetőleg a katasztrófa áldozatainak hozzátartozói, mint a vasutigazgatóság jogi képviselője betérjesztették a bírósághoz előterjesztéseiket.

Mint dr. Gavanszki Sándor ügyvédtől, a szuboticei munkáskamara kirendeltségének jogi képviselőjétől értesülünk, a fel-

MA ESTE FELTÉTLENÜL MEGLEZ TARTVA A SZLOBODA NAGYTERMÉBEN A

ENGEDÉLYEZETT JELMEZES NAK KARNEVÁLJA

JELMEZVERSENYI

BÁLKIRÁLYNŐVÁLASZTÁSI

BELÉPŐDIJ 30 DINÁRI

HIREK

1930. március 2. Vasárnap

Római katolikus: Farsangvasárnap. Pro testás: Elvira. Görög-keleti (február 17). Teodor. A nap kel 6 óra 15 perckor, nyugszik 17 óra 26 perckor. A hold kel 7 óra 39 perckor, nyugszik 19 óra 49 perckor.

Időjárás: (A petrovaradina katonai meteorológiai állomás jelentése). Derült idő az ország belsejében, másutt borús. A tenger-melléken és Horvátországban esős idő. A hőmérséklet minimuma Koszovszka Mitrovica mínusz 7, maximuma Moszta plusz 19. Az egész országban enyhe idő várható, átmeneti heborulással és helyenként csapadékkal. Noviszádon felhős idő várható, átmeneti kiderüléssel. A hőmérséklet 0 és plusz 14 fok között fog ingadozni.

SZUBOTICAI VÁROSI SZÍNHÁZ

Szombat, március 1. és vasárnap, március 2. a „Louisiana“ néger operett teljes együttesének vendéjátéka. Jegyek és programok a színházi pénztárnál február 24-től kaphatók.

— **A miniszterelnök diszpolgári oklevele.** Dr. Borota Branislav polgármester és Lákies Jovan polgármesterhelyettes főjegyző tegnap délelőtt írták alá Noviszád város diszpolgárságáról szóló oklevelet, amelyet valószínűleg holnap nyújt át, az erre a célra megválasztott küldöttség Zsivkovic Petar tábornok miniszterelnöknek.

— **Halálozás.** Wilhelm Maria Teobalda nővér, a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek rendjének tagja 34 esztendőskorában, szerzetesi fogadalmának 14. évében, február 28-án elhunyt. Az engesztelőszenmisé-áldozat bemutatása március 1-én reggel 7 órakor volt, temetése március 2-án, ma délután 4 órakor lesz a noviszádi zárdaépületből.

— **A noviszádi városi tisztviselők szolgálati éveinek rendezése.** A noviszádi városi tanács tegnap délelőtt dr. Borota Branislav polgármester elnöklelte alatt ülést tartott, amelyen a városi tisztviselők szolgálati éveinek rendezésének kérdésével foglalkozott. A városi tanács egyes tisztviselők szolgálati éveit a saját hatáskörében rendezte, a többiekére vonatkozólag pedig javaslatot dolgozott ki, amelyet a közgyűlés elé fog terjeszteni. Ezáltal egy régen vajdó kérdés nyer megoldást és rendezhetővé válik a tisztviselők nyugdíjjogosultságának ügye.

— **Katonai kinevezés.** Sztaribecsejéről jelezték: Öfelsége a király Szedlak Ferenc sztaribecseji lakost tartalékos hadnaggyá nevezte ki.

— **Dr. Milics Ivo szubotikai egyetemi tanár előadása.** Dr. Milics Ivo, a szubotikai jogi fakultás tanára március kilencedikén előadást tart „Jugoszlávia és a londoni le szerelési konferencia“ címen a városi háza közgyűlési termében. Az előadást, amely délután hat órakor kezdődik, a szubotikai egyetemi hallgatók „Szetlost“ kulturális egyesülete rendezi.

Eladó

tavaszi szállításra nagyobb mennyiségű fajliszta nemes gyümölcsfa, diszfa, diszcserje és vadonc. **báró Talián Tibor** máriatelepi falkolójában, Nova Kanizsa, Bánát. Árjegyzéket küld díjmentesen **Nagy Mihály Antal** falkola-kezelő

— **Aki sovány, és ideges, vagy álmatlanságban szenved, igyon Gerber-féle DUPLA MALATA »GOLIAT«** fekete sört.

— **A vrbázi S. C. ma Szuboticián mérkőzik a SzAND-dal.** A jóképességű vrbázi csapat legjobb összeállításban szerepel Szuboticián, míg a SzAND kénytelen több tartalékot beállítani, azok helyére, akiket a legutóbbi mérkőzésen lerugtak. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik.

Szebb fogak
SARG

KALODONT

— **Ma este megválasztják a NAK bálkirálynőjét.** Ma este tartják meg a NAK nagy farsangzáró bálját, amelyen megválasztják a bálkirálynőt, aki részt fog venni a Képes Vasárnap nagy vajdasági bálkirálynőválasztásán. A bál rendezősege rengeteg kedves meglepetésről gondoskodik és bizonyosra vehető, hogy a NAK bálja méltó befejezője lesz az idei, különben is nagyszerűen sikerült balszezonnak.

— **Tűz volt Bácskópetrovoszelon.** Csütörtökön délután három órakor Horváth Mátyás kőművesnek ujosztásban levő házában az udvarban levő szalma ismeretlen okból kigyulladt és a tűz a szomszéd Kasza István pelyvájára is áttért. Viz hiányában csak a tűzoltóság önfeláldozó munkássága tudta a tűz továbbterjedését meggátolni. A tűzoltóságnak nemrég alakult ifjúsági csapata (sport ifjak) ez alkalommal mutatkozott be először és gyorsaságával a tűzoltásra való rátermettségét igazolta.

— **Keresse fel Szuboticián a „Hotel Nationált“**, március 1-től csak rövid ideig legújabb slágerokkal, családi műsorral 2. Holland komikus fellépte, Gizike Schmaus Sony-boy ének és táncprodukcióival. Táncosnők fellépte a legújabb egzotikus és modern táncszámokkal. Bodrics Miska közismert cigányzenekara mellett parkettánc reggelig. Szíves pártfogást kér az igazgatóság.

— **Az élelmiszerárúsításra vonatkozó egészségügyi szabályzat a szubotikai ipartestületben kapható.** A szubotikai ipartestület felhívja az élelmiszerárúsítókat főleg a mézárúsítókat, borbélyokat és pékeket, hogy az újonnan megjelent élelmiszerárúsításra vonatkozó egészségügyi szabályzatot saját érdekükben szerezzék be. A szabályzat az ipartestületben kapható.

— **Ingyen harisnya.** Ha Klein Jenő speciális harisnya üzletében Noviszádon, Vel. Becskereken, vagy Szentán 12 pár női flórvagy selyemharisnyát vásárol, akkor a vásárolt harisnyák átlagos értékének megfelelően 1 pár harisnyát ajándékba kap. Kérjen vásárlási lapot!

— **A baromfitolvaj halála.** Szomborból jelentik: Lulics Jócó baromfitolvaj ifj. Delija Antun tanyáján csirkét akart lopni, de észrevették, mire menekülni próbált. A gazda fia utána lőtt és a golyó halálra sebezte Lulics Jócót. A rendőrség a tettest letartóztatta.

— **Álarcosbál Temerinben.** A temerini ipartestület folyó év március 3-án tartja a rendezési év álarcosbálját az Amerika vendéglőben, melyre a rendezőség mindenkit tisztelettel meghív. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva.

— **A szubotikai munkásság vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartja a Lika mozi udvarán, a multhétről a vásár miatt elmaradt gyűlést.** Az ülésen a munkásság állást foglal a munkaadó kamarának, a szociálpolitikai törvények megváltoztatására irányuló törekvései ellen. A gyűlés szónoka Nikolics Aca, a noviszádi munkáskamara titkára.

— **Ítélet a szombori pékek körében.** A szombori járásbíró tegnap árdrágítás miatt tizenkét péket 200–500 dinár pénzbüntetésre ítelt.

— **Helyreigazítás.** Pénteki számunkban közöltük, hogy Klein Jenő speciális trikóárúüzleteiben Noviszádon, Vel. Becskereken és Szentán női nadrág csikos trikóselyem kel méből 28.— dinárért kapható. Ezen ár téves és csak sajtóhiba folytán került be a pénteki lapunkba, mert a szóban forgó női selyemnadrágok kiváló minőségben fényleg már 22 dináros rendkívül olcsó áron kaphatók Klein Jenő üzleteiben.

TÖZSDE

1930. március 1. Szombat

TERMENYTÖZSDE ZARLATON

Noviszád. Buza 77 kilogramos bácskai 207.50—210, 78 kgos bácskai 210—212.50, felsőbácskai 212.50—215, tiszai uszályrakomány 215—217.50, felsőbánáti 207.50—210, 77 kgos délbánáti 195—200, szerémi 197.50—200, 76 kgos szerémi 192.50—195, árpa 120—125, zab 140.00—142.50, tengeri bácskai garantált minőség 100—102.50, márciusra 102.50—105.00, márciusra dunai rakomány 105—107.50, áprilisra 105—107.50, bánáti, dunai és bégai rakomány márciusra 105—107.50, szerémi garantált minőség 100—102.50, márciusra 102.50—105, dunai rakomány márciusra 105—107.50. Export malmok irányarai márc.-jun. 30 nak kassza vagy 1.5% skonto, nullás gg és g 380—385, kettes 350—355, ötös 280—285, hatos 220—225, hetes 140—145, nyolcas 100—105. Egyéb malmok effektív kötési bácskai nullás gg és g 350—360, kettes 310—320, ötös 250—260, hatos 185—195, hetes 145—150, nyolcas 97.50—100, buzakorpa 85—90. Irányzat: Változatlan. Forgalom: Buzában 2, tengeriben 31, lisztben 7, zabban 1 és korpában 1 vagon.

Csikágó. Buza: Alig tartott. Márciusra 111.75, májusra 116, júliusra 114.5, szeptemberre 116 egynyelcad. Tengeri: Tartott. Márciusra 84 egynyelcad, májusra 88 háromnyelcad, júliusra 90 ötnyelcad, szeptemberre 90.5.

Winipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza márciusra 115.5, júliusra 117.25, októberre 118.

Liverpool. Buza márciusra 7 sh 9, májusra 8 sh 1, júliusra 8 sh 4. Irányzat: Gyenge.

Rosario. Buza márciusra 10.25. Tengeri márciusra 6.30.

Buenos Ayres. Buza márciusra 10.20, májusra 10.35. Tengeri márciusra 6.40, májusra 6.40. Zab márciusra 4.90.

Budapest. (Határidős). Irányzat: Gyengébb. Buza márciusra 20.83—20.85, májusra 21.73—21.74, októberre 21.77—21.78. Rozs márciusra 11.72—11.73, májusra 12.50—12.51, októberre 13.75—13.78. Tengeri májusra 12.92—12.93, júliusra 13.43—13.45. Tarnait: Május 11.93—11.95.

A noviszádi ipartestület négy kiküldöttje a beográdi iparkamara kiküldöttjeivel látogatja meg a prágai mintavásárt

A noviszádi iparkamara nem volt hajlandó a lipcsei mintavásárra magával vinni a delegátusokat

A noviszádi ipartestület nemrégben beadványt intézett a kereskedelmi és iparkamarához, hogy a lipcsei mintavásárra az ipartestület négy kiküldöttjét is vegyék be a delegációba. Az iparkamara azonban nem volt hajlandó az ipartestület kiküldöttjeit is a delegációba bevenni, mire az ipartestület az Ipartestületek Országos Szövetségéhez fordult panaszával és azt kérte, hogy a beográdi önálló iparkamara vegye fel a noviszádi kiküldöttjeit a prágai mintavásárra induló delegáció sorába. Az ipartestületek országos szövetsége el is jutatta a noviszádi ipartestület kérését a beográdi iparkamarához,

amely készséggel eleget tett a noviszádi ipartestület kérésének és értesítette a szövetséget hogy hajlandó a négy kiküldöttet a delegációba hivatalosan is felvenni.

A beográdi iparkamara delegációja március 15-én indul Zágreben keresztül Prágába és ugyanekkor indul el a noviszádi küldöttség is. Értesülésünk szerint a noviszádi ipartestület és iparkamara között felmerült ellentétet arra vezethetők vissza, hogy a noviszádi ipartestület elve az, hogy az új törvényben az iparkamarák teljesen önállóak és függetlenek legyenek a kereskedelmi kamaráktól.

HUZÁS Sorsjegyek kaphatók a főelarusítónál
LUSTIG LAJOS banküzletében
márc. 6. NOVISAD 774

— **A Drávába ugrott egy oszjeki diákleány.** Apatinból jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt tegnap Oszjeken. Egy Horváth Aranka nevű fiatal leány a Drávába vetette magát és a vízbe fulladt. A leány tettének elkövetése előtt megszólította Grosz István oszjeki géplakatos, aki látta, hogy a leány feltűnően ideges és igyekezett lebeszélni sötét szándékáról, Horváth Aranka azonban egy őrizetlen pillanatban elfutott a fiatalembertől és a vízbe ugrott. A rendőrség kihallgatta a leány szüleit, akik megtörve vallották be, hogy a leány az állandó családi perpatvarok miatt határozta el magát borzalmas tetteire.

Mesterbál Odzsacin. F. hó 4-én farsang utolsó napján az odzsaci iparosokhoz saját helyiségben nagyszabású mesterbált rendez. Tekintettel, hogy Odzsacin ez lesz a farsang utolsó bálja és az nap az egyedüli is, érthető nagy érdeklődés nyilvánul meg Odzsaci és a vidék iparosságja körében. Kezdeté este 8 órakor.

Női szarvasbőr-kesztő 78.— dinár
Klein Jenőnél
Novisad, Vel. Becskerek és Senta

— **Betörték egy szegény ember házába.** Odzsaciról jelentik: A napokban ismeretlen tettesek behatoltak Möller István karavukovói napszámos házába, ahol az előszobából akartak különböző holmikat elvinni. A házbeliek azonban megballagták a betörők zaját és lármát csaptak, mire a vakmerő tettesek elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen betörők után.

— **Legújabb fűző modellek az új divathoz.** L. B. rinnál, Novisad.

— **A szombori Szokolegyesület új vezetősége.** Szomborból jelentik: A szombori Szokolegyesület vezetőségébe a következőket nevezték ki: elnök Vukisevics Bosko államnyakönyvvezető, elnökhelyettes dr. Petrovics Milenko főorvos, előadó: dr. Zrnics Vasza főgimnáziumi igazgató, felügyelő Plavics Vojislav tanító, felügyelő Risztics Olga, titkár Jakovljevics Szevan csendőrkapitány. Választmányi tagok lettek Skrabano Máté törv. tanácselnök, dr. Jovicsics Dusan orvos, dr. Zsgance Vinko ügyvéd, Konyovics Antal városi főszámvevő, Krotin Szevetozár mérnök, Novakovics Ljuba alezreder, Nikolics Milutin tanító, Nasztasics Novo tanító, Radics Milan árvaszéki úrnök, Nesztorovics Dusan kereskedő, helyettesek: Karakasevics Simon városi számvevő és Protics Kajica kereskedő.

Grafológia kiromantika

Ha meg akarja tudni jellemét, jövőjét, szerencsét, keresse fel a világhírű egyiptomi grafológust: **Ali Ben Ali** aki a tenyér és kézírásból mindent pontosan megmond. Levelekre válaszol. Reggel 8 órától este 8-ig Jevrejska 7. alatt

— **A szombori ügyvédegyesület közgyűlése.** Szomborból jelentik: A szombori ügyvédegyesület választmánya szerdán este választmányi ülést tartott, amelyen a közgyűlés előkészítésével foglalkoztak. A választmány határozata folytán a közgyűlést március hó 15-én tartják meg.

Női nadrág csikos trikóselyemből 22 d.
Klein Jenő speciális trikoáru-üzleteiben
Novisad, Vel. Becskerek, Senta

— **Szabaddlábrahelyezték a zugirászatlan gyanúsított becskerekai ügyvédi irnokot.** Becskerekéről jelentik: Draskovics Milan vizsgálóbíró tegnap délután hallgatta ki a zugirászatlan és csalással vádolt Paszku János becskerekai ügyvédi irnokot. A vizsgálóbíró Paszku vallomásáról jegyzőkönyvet vett fel és azonnal elbocsátotta, miután nem látott okot fennforogni további fogvatartására. Mint a Reggeli Ujság megírta, Paszku ellen az a vád, hogy állampolgársági kérvényeket és mástermészetű folyamodványokat írt, amelyekért magas tiszteletdíjat szedett, ügyvédként szerepelt a felek előtt, sok elismervényekre ügyvédek nevét hamisította.

— **Megnyerték a szombori elbocsátott városi tisztviselők perét a város ellen.** Szomborból jelentik: Csaknem tíz éve annak, hogy Szombor városa több tisztviselőjét minden nyugdíjigény nélkül elbocsátotta állásából s helyükbe másokat neveztek ki. Az elbocsátott tisztviselők — köztük dr. Alföldy Árpád alpolgármester, dr. Adzsics Iván városi jegyző, Schaefer Ferenc és Juhász Ferenc adótisztek és mások — minden lehetőséget elkövettek, hogy nyugdíjukhoz hozzájussanak. Kérvényeztek a közgyűléshez, de eredmény nélkül, ami aztán arra vitte őket, hogy a várost pereljék. A már évek óta húzódó pert az elbocsátott tisztviselők az alsóbb fórumok előtt megnyerték, de az ügy a város felebbezése folytán az államtanács elé került. Mint értesülésünk a perelő tisztviselők ügyeiket a legutolsó fórumon is megnyerték és most végre hozzájutnak évek óta nélkülözött nyugdíjukhoz.

Deszkát, léceket és épületefát
legolcsóbban vásárolhat **LIŠIĆ FATELEPEN**
Temerint ut, cantornán tul 4781

— **Csőd.** A noviszádi törvényszék tegnap megnyitotta a csődöt Szkeledzsics Mitja sztárfutogi kereskedő ellen. Csődbiztos Levakovics Matija törvényszéki bíró, csődtömegmondnok Szávics Mirko noviszádi ügyvéd. Bejelentési határidő április 29, likvidációs tárgyalás május 28.

ODEON, Novisad, márc. 2-án

Nagy orosz attrakció!

Tatárvér

A tatárok életéből a Volga mentén, 6 izgalmas, érzékeltető felvonásban

Főszereplő:

L. M. LEONIDOV

a Hudožestveni Teater híres tagja

— **Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.** Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet keves forró vízzel keverve, reggel éhgyomorrra isszuk Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszéüzletekben.

— **Négyes lakodalom egy családban.** Odzsaciról jelentik: Érdekes családi ünnepség színhelye volt a napokban Geringer Márton parabuesi rendőrvezető háza. A köztisztületben álló rendőr három leányát adta férjhez egy napon és ugyanazon a napon nősült meg Geringer fia is. A község lakói meleg ünneplésben részesítették a Geringer családot.

— **Tanoncok kiállítása Bácsban.** Odzsaciról jelentik: Érdekes tervvel foglalkoznak a bácsi iparosok. Ez év áprilisában tanonckiallítást akarnak rendezni, amelynek első nyertese szép jutalomban részesülne. A bácsi iparosok már megtették a kiállítás előkészítéséhez szükséges lépéseket és a tanonckiallítást előreláthatólag husvét vasárnapján fogják megnyitni.

Tűzifa, szén és koks

szükségletet legolcsóbban

HEIMANN és LESZMEISZTER fatelepen

Noviszadon szeresheti be, a Kamenici u. végén levő új vasúti átjárótól balra — Telefon 24-78

— **A sztaribecseji községi vágóhid építésére alkalmas pályázattervek jutalmazása.** Sztaribecsejről jelentik: Sztaribecseji képviselőtestülete régebben elhatározta, hogy a mostani vágóhid helyett, új modern vágóhidat épített. E célból a képviselőtestület pályázatot írt ki a pályázatok elkészítésére, hogy a megfelelőket megvásárolja, illetve jutalmazni fogja. A bíráló bizottság a napokban vizsgálta felül a pályamunkákat és ezek közül háromat megvásárolt, köztük Dimitrijevics Miodrag beográdi mérnök „Higijena“ című munkáját 10.000 dinárért, Novakovics Nikola mérnök 2243 sz. jelű munkáját 3.000, Dubovi János építész „u“ jelű pályamunkáját pedig 2.000 dinárért vásárolta meg.

Tégla

valamint tetőcserep Heimann és Leszmeister cégnél, Novisad, Kamenici u. végén levő új vasúti átjárótól balra és Kintziljeva u. 5. alatt szeresheti be. Tel. 24-78

— **Két évi börtön és három évi kényszermunka.** A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta Gladics Zsivojin ügyét, aki a Kraljica Mária kávéházban elloptott egy télikabátot azután Karloviciba utazott, és a vonaton ellopta dr. Velimirovics Milorad iratait. Gladicsot néhány nap mulva a csendőrség elfogta és azóta a noviszádi fogház lakója. A bíróság tegnap két évi börtönre és három évi kényszermunkára ítélte.

APOLLO, Novisad, márc. 2-án

Conrad Veldt világhírű műve: Asszony nélküli város

(Das Land ohne Frauen)

A jugoszláv sertésenyésztés új szervezete

E cím alatt a zágrebi „Novosti” című napilap közgazdasági rovatában egy cikk jelent meg, amelyet teljes egészében leközölünk, mert az utóbbi egy-két hónap alatt különösen a Dunabánságban számos sertésenyésztési szövetkezet alakult, amelyből a magyar gazdaközönseget kizárták, ezeket tehát nagyon is érdekelni fogja az alább következő, a sertésenyésztésre vonatkozó adatok.

Szakköröktől kaptuk: A zágrebi „Morgenblatt” január 28-iki számában fenti cím alatt egy cikk jelent meg, amelyben kifejti, hogy a drezdai Hausmann cég megvette a zapresiaci (Zágráb mellett) füstöltáru gyárat, amelyben folyó év június havától kezdve újabb megkezdik a munkát, még pedig huskonzervek gyártásával külföldi export számára és sertés kivittel Anglia részére. Ezzel kapcsolatban megállapodás jött létre az „Agraria”-val, hogy Németország (értsd Hausmann cég) Jugoszlávia részére 5.000 darab tenyészsertést fog szállítani azzal az indoklással, hogy Jugoszláviában nincs elegendő husos disznó, tehát a Hausmann cég földművelőink részére rendelkezésre bocsájt 5000 darab sertést további tenyésztésre.

Ez az eszme hasznos és dicséretreméltó lenne a sertésenyésztés fellendítésére és egy új export ág kiépítésére, ha nem lennének határozott tények, amelyekre a figyelmet fel akarjuk hívni.

A sertések beszerzése Németországból váltóra történik, amelyet két év múlva természetben meg kell váltani. A Hausmann cég a tenyész sertéseket Jugoszláviába 48 dinárért szállítja kilogrammonként, amelyek természetben fizetendő vissza, vagyis ölésre alkalmas sertésekkel, amelyeket a cég kg-ként 12 dinárért vesz át. Egy földműves, aki tenyésztésre ilyen sertést átvenne a cégtől, két év alatt három ellésből és pedig az elsőből egy negyedet, a másodikból felét, a harmadikból megint egy negyedet szolgáltatna vissza a cégnek.

Számokban óhajtjuk kiszámítani, hogy a Hausmann cég, amely a sertésenyésztést jött fellendíteni hozzánk, mit ad tulajdonképpen és ezzel szemben mit is kap.

Vegyük, hogy mind az 5000 darab sertést sikerül elhelyezni gazdáinknál; a tenyészsertések átlagos súlya 120 kg, vagyis 5000 darabnál 600 ezer kg, 48 dinárjával számítva 28.800.000 dinár; tehát ebben az értékben helyeztél el nálunk nevezett cég tenyészsertéseket.

A 28.800.000 dinárra a Hausmann cég váltót kell adni, melyet természetben, vagyis ölésre alkalmas sertésekkel kell visszafizetni, kg-ként 12 dinárt számítva, mely azt jelenti, hogy 600.000 kg tenyész sertésért 2.400.000 kg ölésre alkalmas sertést kell visszafizeltetni 2.400.000 kg, kg-ként 12 dinár = 28.800.000 dinár).

Nálunk ma tenyész sertésekért kg-ként 24 dinárt fizetnek, míg az ölésre alkalmas sertésekért kg-ként 14—15 dinárt.

Amint a fentiekből látható, a Hausmann cég a tenyészsertéseket kg-ként 48 dinárért szállítja és nem 24 dinárért, amennyi nálunk az ára, ami azt jelenti, hogy gazdáinknak 100 százalékkal többet kell visszafizeltetni a cégnek, mint amennyit normális árak mellett kellene. Ebből tehát kitűnik, hogy a Hausmann cégnek 1.200.000 kg helyett 2.400.000 kg ölésre alkalmas sertést kell visszafizeltetni és ha kg-ként 12 dinárt számítunk, a mi sertésüzlelőink ennél

az üzletnél ráfizetnek 14.400.000 dinárt, amely tiszta hasznot jelent a nevezett cégnek.

Ehez hozzá kell számítani még a hizott sertés piaci ára és a cég átvételi ára közötti különbséget (12 és 14 dinár között), amely 2.400.000 kg-nál 2 dinárjával megint további 4.800.000 dinárt tesz ki, úgy hogy a mi sertésenyésztőink 19.200.000 dinárral fizetnének többet, mint amennyit a mai normális árak mellett kellene fizetniük.

Ezekből az okokból kifolyólag kötelességem volt figyelmeztetni, hogy az illetékes körök jól fontolják meg, hogy az ilyen üzletek valóban hasznosak-e a mi közgazdaságunknak.

Fenti cikkhez mi nem fűzünk semmi féle megjegyzést, mindössze csak annyit, hogy a temerini magyar gazdáknak nem kell sajnálniuk, hogy esalódottan kellett eltávoznok erről a gyűlésről, amelyen a Hausmann féle sertésenyésztési szövetkezetet megalakították, kizárva belőle a tagokul jelentkező magyar gazdákat.

Heti jelentés a gabonapiacról

A buzaárak az összes külföldi piacokon jelentékenyen estek

A multheti forgalom a külföldi terménytőzsdékben a lanyhaság jegyében folyt le. Csak február hó utolsó napjaiban jelentkezett a esikági tőzsdén hausse, amely abban nyilvánult meg, hogy az árak három egységgel emelkedtek. Amikor ezt a hiradást közöljük, a hausse jelentőségét nem tudjuk kritika tárgyává tenni, mert a kontinentális gabonátőzsdék az amerikai tőzsdék árhámlásait mindig a legnagyobb elővigyázatossággal szemlélik, hogy kikerülhessék az Amerikában néha mesterségesen létrehozott meglepetéseket.

A buzaárak az összes külföldi piacokon jelentékenyen estek és emélfogva a mi kivitel kereskedelmünk nem érvényesülhet. Tekintettel arra, hogy az áruink ára a világpiacra felett áll, így az árak visszamenése érezhető a kereskedelemben is. A nagymalmok több hajórakomány búzát vettek, jóval áron alul a múlt hét folyamán.

A tengeri kereskedelemben is lanyhaság észlelhető. A hajózási forgalom megindulásával a vagonárut meglehetősen elhanyagolják. Tengeri rögtöni szállításra osztrák és csehszlovák relációban 102 és fél dinárért került eladásra. A malomtermékekben sztagnáció lépett fel az egész vonalon.

Gazdamozgalmak Sztanisicson. Szomborból írja tudósítónk: A sztanisicai község mezőgazdasági bizottságnak a Bácskai Gazdasági Egyesülettel karöltve rendezett tanfolyama f. hó 25-én este zárult be. A hét napos tanfolyamot állandóan 65—70 kisgazda hallgatta. A tanfolyam bezártával a sztanisicai községi gazdakör, mint a Bácskai Gazdasági Egyesület fiókja, amelynek vezetőségébe a következők lettek beválasztva: elnök Heitz István, alnök Hauth János, titkár Heitz Antal, pénztárnok Hauth Pál. Választmány: Weiner Ádám, Rendl Antal, Nuspl Ádám, Patz Gáspár, Patz Ferenc, Patz János. Számvizsgáló bizottság: Patz József, Mönich József, Litzinger János. Az alakuló közgyűlés elhatározta, hogy megalakítja a gazdái fűző szakosztályát is.

Nagyon fontos!

Olvassa és mondja tovább!

Rádiósok!

Átvettük az amerikai páncélozott „BANDFILTER” elvei szerint épített

„SCO”-KITT

terjesztést az egész országra. — A teljesen összeépített, páncélozott, olcsó „SCO”-kitt alkalmazásával a laikusok is 3—4 óra alatt átépíthetik régi, elavult rádiókészüléküket, egészen új és a legmodernebb elveknek megfelelő elsőrendű teljesítményt nyújtó ötlámpás árnyékoltrácsi készülékké. — Aki az átépítést nem akarja saját maga végezni, annak mi átépítjük készülékét 75 dinár munkadíj ellenében. — GARANTÁLJUK, hogy minden „SCO”-kittel újonnan épített vagy régiből átépített készülékkel, magas antenna nélkül, tehát csupán kisebb keretantennával, egyszerű beállítással és az állomások nehézkes keresése nélkül, hangszóróban hangosan, a következő állomásokat lehet venni:

Ljubljana	Genova
Budapest	Hamburg
München	Stuttgart
Riga	London
Ismeretlen (Német)	Graz
Wien	Barcelona
Milano	Brno
Praha	Posnan
Langenberg	Nápoly
Lyon	Bresslau
Zürich	Dresden
Bolsano	Hilversum
Róma	Kosice
Stockholm	Innsbruck
Beograd	Bratislava
Berlin	Königsberg
Charkow	Torino
Kattowitz	Kaiserslautern
Daventry	M. Ostrava
Toulouse	Leipzig
Algier	Gletwitz
Bern	Nürnberg
Bukarest	Köln
Frankfurt	Ismeretlen

Fenti állomásokon kívül még sok más állomást is lehet venni, melyek neveit azonban megállapítani nem tudtuk. A dűlt betűkkel szedett állomások a keretantenna nélkül egyszerű kis tekeres alkalmazásával is vehetők hangszóróban. A hosszuhullámu állomások megfelelően nagy rárával szintén vehetők. — Ezek az általunk írásban garantált tények mellett minden hangzatos frázis semmivé válik és egyúttal újabb bizonyítéka annak a törekvésünknek, hogy vedőinknek mindenkor a legjobbat és legmodernebbet nyújtjuk, lehetőleg anélkül, hogy régi készülékük miatt anyagi károsodás érné. — Használja ki Ön is az alkalmat, amit csak mi nyújthatunk Önnek.

A készülék bemutatása és ismertető prospektus ingyen.

KONRATH D. D.
Subotica
valamint az összes fiókjai és viszontelárúsítói

A világ növekvő többtermelése okozza a buzaválságot

Milyen gabonakészletei vannak az egyes országoknak

A buza ára Amerikában megint esett. A gazda telve aggodalommal néz a jövő felé. Ebben az aggodalomban együtt érez a gazdával az iparos és a kereskedő is, hiszen gazdasági életünk eléggé szemléltetően bizonyította, hogy nem lehet jó dolga az egyik termelési ágának, ha válság győtri a másikat. Annál szomorubb, hogy megint kísért a mult és most, hogy az amerikai buzárak csökkenése megkezdődött, a mezőgazdasági körök képviselői a régi recept szerint a tőzsdét okolják.

A világ gabonatermése 1927-ben az előző évi termésből fennmaradt gabonakészlettel együtt 1253 millió mázsa buza volt. Ezzel szemben 1929-ben már 1326 millió mázsa buza állott rendelkezésre. A növekedés tehát 73 millió mázsa akkor, amikor a lakosság életstandardja egyáltalán nem emelkedett. A termés növekedése a többi gabona felékben is nagy. Így a rozszban 29 millió, az árpában 50 millió. Ezek a számok magukban is sokat mondanak. De a számok igazi jelentőségét a következő statisztika mutatja:

Ausztriának 1927. évi buzatermése 2.85 millió mázsa volt, — 1929-ben 3.24 millió mázsa.

Jugoszlávia az 1927. évben felvett 16.5 millió mázsával szemben 1929-ben — 26.39 millió mázsa buzát termelt.

Franciaország buzatermése 75.29 millióról — 87.05-re emelkedett.

Lengyelországban 14.85 millió mázsával szemben — 16.40 millió mázsa buzával kell számolnunk.

Olaszország az 1927. évi statisztikában 58.55 millió mázsa buzával szerepelt, 1929-ben 70 millió mázsánál több buzát termelt, úgyhogy Olaszország ma már csak 12.20 millió mázsa buzaimportra szorul.

Itt van aztán Oroszország, amely még nagy zavarokat fok okozni az európai gabonapiacra. Az orosz birodalom buzatermése 1927—28. évi statisztika szerint 160 millió mázsa volt, míg az elmúlt év statisztikája már 220 millió mázsáról számolt be. Ugyanez az emelkedés meg van a többi terménynél is. Persze nem tudjuk, hogy mennyi Oroszország valódi szükséglete és hogy az orosz közlekedési viszonyok mennyiben teszik lehetővé a kivitelt. Az is kérdéses, hogy az orosz szovjet nem tullozza-e a becsléseket. Mindenesetre megállapítható, hogy Oroszországban a művelés alá vett földek területe állandóan nő és hogy a szovjetpolitikában beállott irányváltás mind több tét enged a külkereskedelmi organizációnak. Efelett nem lehet egyszerűen napirendre térni. Igenis számolni kell azzal, hogy az európai piacokon meg fog jelenni az orosz gabona. A szovjetnek szüksége van ipari cikkekre és aranyra. Ennélfogva gyorsan és készpénzért kell mindent eladnia, függetlenül attól, hogy a többi exportáló állam mennyit kér a maga feleslegéért. Az orosz gabona komoly versenyt fog jelenteni az összes exportáló országoknak.

Ausztria, ez a par excellence iparos állam 1926-ban 2.569.000 mázsa buzát termesztett, az 1928 év végleges termelési adatai szerint az eredmény már 3.515.493 mázsa volt. A rozstermés ugyanezen időn belül 4.753.000 mázsáról 5.060.653 mázsára emelkedett. Ugyanez a helyzet a többi terményeknél.

Az elmúlt évben nagyobb katasztrófa csak azért nem következett be, mert az amerikai termelés körül bajok voltak. Ez azonban csupán időlegesen mentett meg a válságtól. Maga a termelés iránya — a mezőgazdasági területek növekedése változatlanul felfelé haladt. Kanadában 1927-ben 9.038.842 hektáron termeltek buzát, 1929-ben 10.319.000 hektáron. A rozsföldek 299

ezer hektárról 402 ezer hektárra emelkedtek.

Mi lesz, ha jövőre nem lesz Kanadának rossz termése, ha az átlagos termés megint 15.80 mázsa lesz, mint 1928-ban?

Sötét a jövő képe, de azért korántsem vigasztalan. Csak éppen a jelszavakkal való céltalan hadakozásnak legyen vége. Nem a tőzsde, nem a határidőzlet rántja le a gabonát, hanem a világ gabonatermésének az az aránya, melyről a fentebbi adatok beszámolnak.

A központi állattenyésztési szövetkezet — mint Szomborból jelentik — március hó 2-án d. e. 9 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlését a Bácskai Gazdasági Egyesület irodahelyiségeiben. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. a jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása, 2. elnöki jelentés, 3. titkári jelentés, 4. pénztárnoki jelentés, 5. alapszabály módosítás, 6. a megüresedett tisztségek betöltése, 7. esetleges indítványok.

A noviszádi tavaszi vásár. Március 22., 23. és 24-én tartják meg Noviszádon a pirosi uti vásártéren a tavaszi vásárt, amelyre az állatok felhajtása csak vészmentes helyekről történhet. A kereskedők és iparosok kötelesek a vásárra iparigazolványaikat, is magukkal hozni. Aki nem igazolja magát a szükséges okmányokkal nem kaphat helyet a vásáron.

Bortermelő gazdáink érdekében. A Bácskai Gazdasági Egyesület felhívta az összes baranyai és bácskai bortermelő közsegeket és a bortermelő közsegekben működő gazdaköreit, hogy legkésőbb március hó 3-ig tudassák az egyesülettel panaszait és kívánságait, hogy azokat feldolgozva a március 9-én Beográdban tartandó borászati kongresszuson egybefoglalva előterjesztesse és előterjesztéseit pártolás céljából megfelelően indokolni is tudja.

SPORT

Ma délután 3 óra 30 perckor: Gradjanszki - NAK

I. osztályu bajnoki mérkőzés NAK pálya, bírő: Nikolics

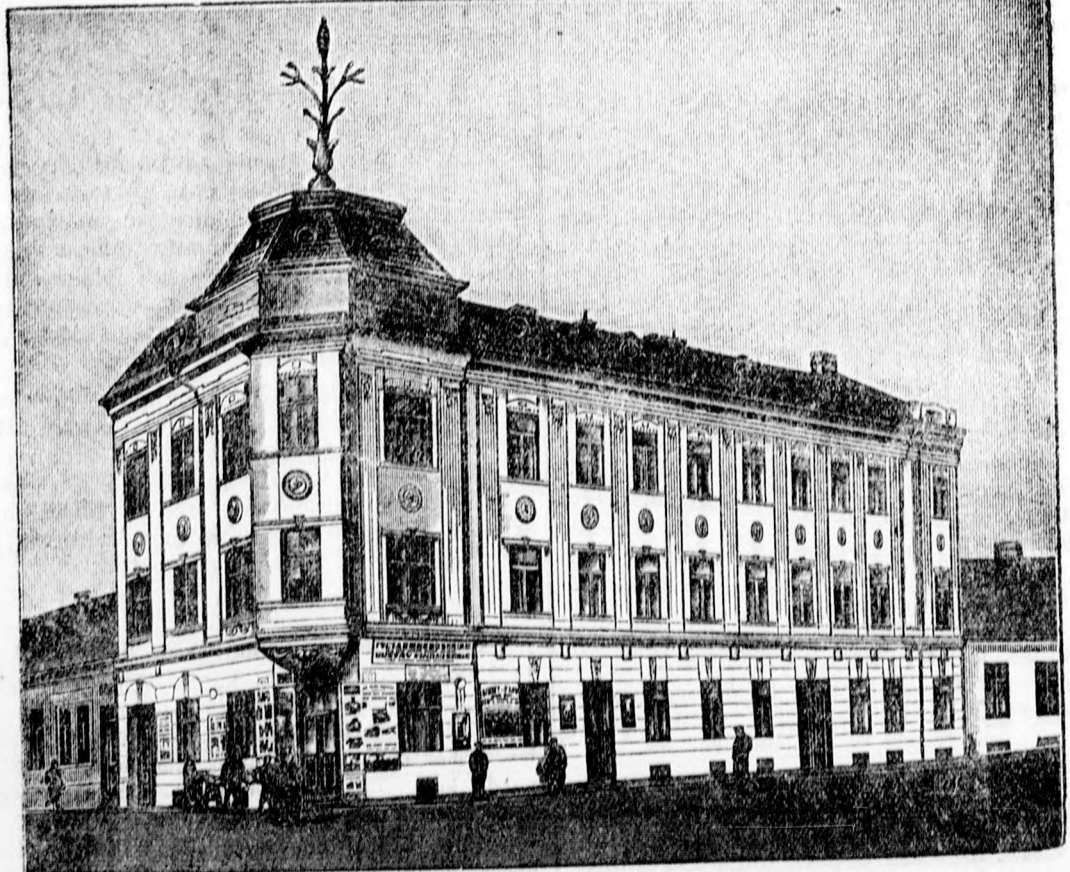
A tavaszi bajnoki beköszöntő az előjelek után érdekes küzdelemnek ígérkezik. Márcsak azért is, mert két csapat formájáról a többi négy elsőosztályu egyesület várható tudására is következtetni lehet. Valószínű, hogy az időjárás is megemboreli magát és a bajnoki kapunyitás realitását sem veszélyezteti.

Ugy a NAK mint a mitrovicai Gradjanszki teljes felkészültséggel kezdi meg a harcot a tavaszi szezonban. A NAK éppen a mult vasárnap győzte le imponáló gólaránnyal, bár nem teljesen kielégítő játékkal a szubotocai Sportot. A mitrovicai Gradjanszki is mérkőzött vasárnap és tartalékos összeállításban 2:0 arányban győzött a beográdi másodosztályu Palilulac ellen.

Papirforma szerint tehát a két csapat esélye nagyjában egyenlő. A pályaismeret és a nagyobb tréning véleményünk szerint mégis a NAK győzelmét helyezi előtérbe, de ez a győzelem egy, legfeljebb kétfősönál aligha lesz nagyobb.

A mérkőzésre Beográdból nem küldték ki bírót és amennyiben ma délig sem küldenek, a noviszádi bíróküldő bizottság kijelölt bírója vezeti le a mérkőzést.

Mérkőzések a vidéken. Március 23-án megkezdődik a másodosztályu bajnokság és a másodosztályu egyesületek erős mérkőzésekkel készülnek, a rendkívül keménynek ígérkező évadra. A petrováci Sziovaoski Temerinben revansot ad a TTC-nek, és a revans valószínűleg a TTC újabb győzelmét hozza. A palánkai Szloga szezonnyitó mérkőzésre a petrovadani Gradjanszkit látja vendégül. A nagyobb tréninggel rendelkező Gradjanszki győzelme valószínű.

Noviszádó a vasútállomás közvelel közelében **4 uccára nyíló kétemeletes** palota, a baloldalon látható földszintes házzal együtt vendéglővel és üzlethelyiséggel mely szállodának és részvénytársaságok részére kiválóan alkalmas, jutányos áron **eladó.** Érdeklődők irjanak postafiók 100. alá.

A kikindai csapatok a futballesezón előtt. Kevesebb önbizalommal és reménytel, mint a múlt évben, startol Kikinda két reprezentánsa a bánáti futballbajnokságban. A város őszi bajnoka a Koszovo, a Szrbija elleni 3:2-es eredménnyel jutott a vezető pozícióra — teljesen megérdemelten. Most mindkét csapat egyforma eséllyel indul a bajnokság felé. A Kosovóban nagyobb küzdőképesség, a győzni akarás vágya és jobb a csatársora, mint a Szrbijának ahol viszont csiszoltabb a tehnikai tudás és jobb a védelem. A Koszovo két jó emberét vesztette el: Liszul centersatárt és Trifunda balszélsőt, a Szrbija viszont nélküli diákjátékosait, akik legfőbb erősségei voltak a csapatnak. A bajnoki szezont a Koszovo nyitja meg a mokrini Delija elleni mérkőzéssel, amely ma délután 3 órai kezdettel a Koszovo pályán kerül eldöntésre.

NAK klubhírek. A NAK ifjúsági csapata ma délelőtt fél tíz órakor tréningmérkőzést tart a Vojvodina ifjúsági csapatával. A felállítás a következő: Pulizák, Muha, Georgijevics, Was, Schnek, Haas, Zolics, Neuwirth, Szentiványi, Sztanko, Villner, Sipos. Az I. b. csapat előmérkőzése a podoficirska skola futball csapatával. Felállítás: Szabó II, Zahorai, Conics, Majorosi, Heterle, Aranyosi, Imhof, Fekete, Kojo, Alexi, Pintér. Az első csapat: Hoffman, Róka, Szabó, Bauer, Sarro, Müller, Scelb, Bertok, Sztefancics, Schubert, Pintér, Schick. Pontos megjelenést kérek. — Szakosztályvezető.

NOVISZADI PIACI ÁRAK

A városi fogyasztási adóhivatal jelentése.

Gabonapiac. Buza métermázsája 210—215 dinár, Tengeri 102—105, zab 145—160, árpa 140—145, fehér bab kilója 4—4.50, sárga bab 3.50—4 dinár.
Szénapiac. Széna métermázsája 55—65 dinár, szalma 15—20, lucerna 65—75, muhar 75—110, pelyva 45—60 dinár.
Zöldségpiac. Káposzta 2—3 fej 1 dinár, celler 0.50—0.75 darabja, retek 4—6 darab 1 dinár, zöldség 2 darab 1 dinár, tök 2—2.50, torma 4—7 dinár kilója, hagyma 2 dinár, fokhagyma 4—5, burgonya 0.90—1.10, rózsaburgonya 1.10—1.25, keltkáposzta 2—3 darab 1 dinár, spenót 4—5 dinár, kalarabé 0.75—1 dinár, sárgarépa 0.50.
Állatpiac. Szarvasmarha élősúlyban 8—8.50 dinár kilója, kövér sertés 14—15.50, borju 13—14, birka 5.50—6.50, bárány 13—14 dinár.
Baromfiac. Hizott liba kilója 18—21, sovány liba párja 90—160, pulyka 120—220, kacska 45—60, apró baromfi 20—25, csirke 30—55 párja. Tojás 14—16 darab 10 dinár.
Halpiac. Ponty 20—25, kárász 13—20, harcsa 40—50 dinár kilója.
Gyümölcsiac. Alma 6—9 dinár kilója, gesztenye 3.50—4.50, maróni 6—8 dinár.

Poziv

„Dinar“ zadruha u Srbobranu držeće svoju XV. redovnu glavnu skupštinu 16. marta 1930. god. u 1/9 sati prijé podne u zavodskim prostorijama, na koju se poš. deoničari učtivo pozivaju.

UPRAVA.

DNEVNI RED:

1. Izveštaj upravitelja o radu u 1929. g.
2. Izveštaj Nadzornog Odbora.
3. Podnašanje završnih računa sa predlogom o podeli čiste dobiti.
4. Primanje završnih računa i davanje oprosnice Upravnom i Nadzornom Odboru.
5. Eventualije.

HOTEL ROYAL BEOGRAD

Kralja Petra u. 70

Elsőrangú hotel. Jugoszláviai jobb utazóknak, kik üzletileg sűrűn utaznak Beogradba, jelentékeny árengedmény

Broj: 8292/adm. 1930.

Oglas

Gr. Novi Sad će izdavati putem usmene javne licitacije pravo ribolova za 1930. g. Licitacija će se održati 4. marta 1930. g. u 10 č. pr. p. u kancelariji gr. ek. odeljka Futoška ul. br. 13. gde se i poblíži uslovi mogu videti za vreme zvaničnih časova. Savet gr. Novog Sada, 26 februara 1930. g.

Dr. Borota Branislav gradski načelnik.

921

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy „MODES PIRI“

kalapszalont nyitottam, tavaszi kalapok raktáron, vállalak mindennemű filc-, selyem- és szalmakalapok átalakítását. Tisztelettel

BALÁZS PIRI, NOVISZAD, Jevrejska ulica 4. szám, az udvarban.

930

ELADÓ

Egy jó állapotban levő Ehrbar

koncert zongora

Bővebbet az Apolló irodában

NAGYFEJŐ

KÉZIMUNKÁÜZLETE NOVISAD, JEVREJSKA UL. 9

Előnyomda. Kézi- és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomatása és himzése, kézi- és gépzásur, tűllhímzés, endlízés, díszpárna montírozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás). Sportzászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi klópsipkekben, kézimunka kellékekben.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Igazi vigasz idegbetegeknek

a most megjelent könyvem! A könyv tartalmazza az idegbetegségek okait, keletkezését és gyógymodjait sok-sok évi tapasztalat alapján összeállítva. Bárkinek ingyen küldöm az egészségnék ezt az evangéliumát, ha az alantí címre ír érte. A köszönőlevelek ezrei igazolják, hogy ez a mű lelkismeretes kutató munka eredménye a szenvedő emberiség gyógyítására, aki

az idegbetegek nagy seregéhez

tartozik, aki szorakozottságban, teriszonyban ideges főfájásban, álmatlanságban, gyomor-bántalmakban, túlérzékenységekben szenved. Akinek gyenge az emlékező tehetsége, aki fájdalmakat érez végtagjaiban, vagy aki sok más ilyenemű betegséget érez, az

írjon az én vigasztnyújtó könyvemért!

Aki ezt figyelmesen elolvassa, arra a megnyugtató megállapításra jut, hogy van egy egyszerű út az egészséghez és az élet örömeihez! Ne várjon, hanem írjon még ma!

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O. Michaelkirchplatz No. 13. — Abt. 325

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Novisadon Dudarska (Epres) ucca 70. szám alatt levő

pékműhelyemet

a legmodernebb villanyerőre berendezett gépekkel felszerelt, mely alkatommal valódi házi komló és speciális krumplis, valamint fehér és barna kenyeret sütök. Minden nap reggel 8 óratól 12-ig elvállalok privát hazakbóli is mindennemű süttést. Szíves pártfogást kér

SZABÓ FERENC, pék

ELSŐRENDŰ SZÉN

darabos, 6450 kalóriát, 4 1/2% hamut és csak 0.87% kénit tartalmaz, eladásra kerül a Futaki ut 43 sz. házban. 1 tonna (10 mázsa) Din. 6⁰⁰ öt mázsa Din. 325, három mázsa Din. 198, egy mázsa Din. 67. Vagonszámra végárusítás következtében még olcsóbb árak.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy Zimjaska Petra ul. 35. szám alatt levő volt Glössl-féle

mészáros és hentes

üzletet március 1-én újból megnyitom, ahol mindennemű friss húrok és hentesárak lesznek kaphatók. Szíves pártfogást kér

SCHUBERT JÁNOS, mészáros és hentes Novisad, Lövész ucca 12 8/5

Nyilvános köszönet

Férjem Bozsidar Ramrot, aki ez év január 16-án elhalálozott, 1928. márciusa óta a „Phönix“ wieni életbiztosító társaság Jugoszláv igazgatóságánál

25.000* — Dinárra

volt biztosítva.

A „Phönix“ biztosító társaság az egész biztosítási összeget a legkulánsabban és kifogástalanul liquidálta és nekem kifizette.

A „Phönix“ biztosító társaság eme kuláns eljárása arra késztet, hogy azt mindazoknak ajánljam, akik életbiztosítást kötni akarnak.

Zemun, 1930. február hó. Özv. Ramrot Olga s.k.

Egy jókarban levő

asztalos GYALUPAD

megvételre kerestetik

„KOKETA“

Novisad, Skopljanska u 2

Ma vasárnap nagy

családias bál

lesz a Lemler vendéglőben. Itt a lakókról gondoskodva. Szíves pártfogást kér Lemler József vendéglős, Novisad, Kálváriaival szemben

Hirdetéseket felvesz a Reggeli Ujság Adóhivatala

MÜNCHENI SÖRÖZŐ és étterem, NOVI SAD, FÖTÉR, apatini speciál sörök, salaxia borok, olcsó és kényes étkezés, ZENE...

Városi Mozi Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig
Kettős műsor! Vigjáték program:

A kis Mariann regénye
Két vidéki kisleány vig kalandjai. Főszereplő
JANET GAYNOR
Ne hagyd magad!
A kowboy bűvész főszereplő:
REX BELL

HAZASSÁG

FÉRJEZEMENŐKNEK,
NŐSÜLŐKNEK biztos si-
ver. Cim a kiadóban. 2357

ELADÓ

HÖLGYEK! Kitűnő
munkaalkalom, eladó ná-
lam egy „Rekord” körkő-
tőgép, amivel odahaza
megkeres naponta 40—50
dinárt. — Kovács József,
Vojvoda Bojovicsa u. 11.
953

HÁZ ELADÓ Cara Du-
sana u. 28. Bővebbet
ugyanott az üzletben. 936

MARADIKON 6 községnek
dolgozó nyitott téglaház
3 $\frac{3}{4}$ nold földdel, új sző-
lővel, gyümölcsösselel, épü-
letekkel szabad kézből
eladó. Ugyanott dupla
téglaépítések, traga-
csok eladók. Sajdik Test-
vérek, Maradik (Srem).
934

ALKALMI VÉTEL. Egy
jókárban levő „Schunda”
cimbalom jutányos áron
azonnal eladó. Cim Ab-
rahám könyvkereskedés-
ben. 939

VENDÉGLŐ az összes
mellékkeliségekkel be-
tegség miatt eladó vagy
kiadó. Bővebbet Dropka,
Darányi telep I. csoport
54. szám. 770

Vajdasági intelligencia
találkozóhelye
BEOGRADBAN
A RUSKI CAR
Tulajdonos: Rác Lajos

SEVER MAGVAK lerakata
és egyéb magvak raktáron

GAUSZ JÁNOS
terménykereskedőnél

NOVISAD FUTOSKA UL. 66. TELEFON 25-34

Tudnivalók

a **N.A.K. március 2-iki Karneválra**

Meghívók kaphatók: Nagyfejő Endre, Jevrej-
szka 9. sz.

A Karnevál színhelye: a Hotel Szloboda disz-
terme

Kezdete: este fél 9 órakor

Bejárat: a kapu alatt jobbra, az éttermen ke-
resztül

Ruhátár: az étterem ruhátára

Belépti jegy: személyenként 30 dinár

Pénztár: I. Az étterem felső kijáratánál
II. A jelmezesek bejáratánál

Jelmezesek bejárata: az udvarban jobbra, a
színpadi feljáró

Jelmezesek felvonulása: Nemes tánctanár ve-
zetésével, 9 órakor

Jelmez-verseny: értékes díjazással, zsűri által
Balkirálynő választás: értékes díjazással, sza-
vazás által

A zene az előre megállapított táncrend alap-
ján játszik

A dizsteremben dohányozni tilos

Női Boudoir a nagyterem bejárata előtt jobbra

Álarcok 12 órakor éjjel levevendők

Térti jegy mindenkire nézve kötelező

Kész jelmezsek kaphatók: Lenkey Imre, Petra
Zrinjska ul. 31.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

ELADÓ HÁZ 2 szoba
azonnal felvétetik. Hollán-
der Ilonka kalapüzlet,
Kralja Aleksandra ul. 10.
716

ELADÓ HÁZ összes
mellékkeliségekkel nagy
telekkel Pirosi ucca 30.
941

ELADÓ HÁZHELYEK
a Daranyi telepen a re-
formátus templom mö-
gött. — Bővebbet Jovan
Aranjeva u. 29. 955

TELEKKÖNYVEZETT
ház olcsón eladó. Bőveb-
bet Traer péknél, Darányi
telep I. csoport 118. 780

FAGÁZÁS MALOM
Bácskában, Tiszamelléki
nagy községben, köves
ut mellett, kitűnően be-
vezetve, amelynek cca
300 vagon vasműriése van
mint ritka alkalom, csal-
ládi okok miatt olcsón
eladó. Cim a kiadóhiva-
talban. 800

GUŠACS PRIMA, cseh-
országi, bőrcserzéshez
egy vagon, kisebb téte-
lekben is eladó. Megte-
kinthető Jovanovits Mi-
hálynál, Sombor, Konjo-
viceva u. 71. 834

BÁCSKÁBAN eladó a-
zonnal egy jóforgalmu
vendéglő. Cim a kiadó-
ban. 912

KIADÓ

VILÁGOS raktárhelyi-
ség műhelynek is alkál-
mas, kiadó. Bővebbet
Wertheimnél, Novisad,
Mileticseva 36. 932

ÜZLETHELYISÉG mo-
dern épületben kiadó. —
Cim: Kuzsli Gyula Novi-
sad, Temerinska 8. 948

Egy uccai szoba kony-
hával, március 15 től, egy
vagy két személy részére
Ustavka 11. alatt kiadó.
954

KAMENICI UCCA 7.
szám alatt két szobas la-
kas üzlethelyiséggel, és
egy szobás lakás esetleg
üzlethelyiséggel kiadó.
999

KERESLET

Egy jókarban l. vó hasz-
nált gyermekocsi meg-
vételre kerestetik. Cim a
kiadóban. 931

Egy fiatal leányka be-
járónőnek kerestetik. Je-
lentkezni hétfőn délután
4 és 5 óra között Novi-
sad, Obor 52. 923

KÉZIMUNKÁHOZ leá-
nyokat felveszek. Weisz
Ilona, Novisad, Njeg-
seva u. 9. 953

IROD STANÓT, ma-
gyar német gyorsírónót,
ki mind a három nyelvet
beszéli, keres egy hely-
beállítást. Ajánlatokat
„Állandó állás” jellegre
Kardos hirdetővállalathoz
küldendők. 815

Komlószáritót

keresünk megvételre. A-
jánlatokat Földes Miklós
hirdetőirodába, Vel. Beč
kerék, Bajzina ul. 20. ké-
rünk. 945

Egy ügyes munkásnő
azonnal felvétetik. Hollán-
der Ilonka kalapüzlet,
Kralja Aleksandra ul. 10.
918

Ribnjaki szőlőmbe ke-
resek **VINCELLERT**
aki hasonló minőségben
már állásban volt. Cim
meztudható Schmolka
hirdetőirodájában, Novi
Sad, Jevrejska ul. 7. 919

KIFUTÓFIU felvétetik
Lengyel műkereskedés-
ben, Novisad, Pasiceva
ul. 16. 810

ALLAST KERES

Magányos nő jó bizo-
nyítványokkal, ki a fő-
zéshez is ért háztartásba
ajánkozik, esetleg bejá-
rónőnek vagy gyermek
mellé sétára is vállalko-
zik. Ajánlatokat „Vidéki”
jellegre a kiadóba ker-
946

Magyar német **TISZT-
VISELŐNŐ** azonnalra ál-
lást keres. Cim a kiadó-
ban. 951

Joraváló fiatal fűszer-
kereskedősegéd, aki a bőr
és kalap szakmában is
jártas, állást keres. Cim
Dobosi András, Temerin
337. 958

Hirdessen
a Reggeli Ujságban

LIFKA TONKINO

ÖN MÉG NEM LÁTTA?

Ugy még ma nézze meg, a XX ik század csodá-
dáját, az eneklő és beszélő filmet, mely va-
sárnap kerül utoljára színre a LIFKA BAN
4, 6 és fél 9 órakor

ZOKOGVA SIR
a bánaton

UJJONGVA KACAG
az örömben

Singing Fool

csodálatosan szép fülbemászó zenéje

KÜLÖNFELE

ULMI Vaddisznó ekék
olcsón kaphatók. Kuzsli
Gyula, Novisad, Teme-
rinska 8. 947

RÓZSA ütető burgo-
nya kapható Schrack An-
tálnál, Novisad, Sire jačka
ulica 33. 957

APATINI CSERÉP
legjobb minőségű, köz-
vetlenül a fogyasztónak
is szállít: SZAL M. és J.
APATIN. 657

TENYÉSZTOJÁST és ba-
poscsibét Rhod island és
Leghorn fajtaiból tavaszi,
Leghorn kakasokat azo-
nall szállítással ajánl Ga-
lus Farm Bačka Topola.
687

EREDETI JAPAN
GOMBA ismert ázsiai ha-
ziszser érelmeszesedés,
bélrengyeség, álmatlan-
ság ellen. Postai székul-
dés Blum gyógyszerár-
Subotica. Postával szem-
ben. 728

Fazon vasablakok, vaskonstruciók

ugymint épület és géplakatosmunkákat, víz- és
olajtartályok, autogengezstések a legolcsóbban
megrendelhetők **Reichel Rezsónél, Novisad**
Dudarska 2., Sireljačka 47 109

Electro-Radio

általános elektrotechnikai vállalat
SUBOTICA, ALEKSANDROVA U. 9. Halbror ház

Csillár
Főző edény
Porszívó gép
Vasalók
Izzólámpa
Asztali és fali lámpa
Motorok
Szerelési anyagok
Elektro tehn. különlegességek stb.

Rádiosztály

Állandóan nagy raktáron

PHILIPS
TELEFUNKEN
Dr. SEIBT
SCHAUB
INGELEN
STANDARD
GLORIA
BALTIC stb.

gyártmányokból. Készülékek
javítása és átalakítása

Akkumulátor töltés és javítás. Naponta friss anód batteriák

Megnyilt március hó 1-én

Szerelő és javítóosztály

Mindenemű
erőátviteli szerelések

Motorok,
elektrogépek,
világítási
berendezések
stb.

átalakítása
és javítása

Vértess V. Károly

A Lord

A napokban nálam járt egy régi jó pajtásom, falusi tanító, aki mint ilyen, a helybeli összes egyetemen valami tiszteletbeli, szóval még véletlenül sem jövedelmező tisztséget visel. Így többek között ő titkára a Vadásztársaságnak is. Ennél fogva, ha néha hazakerülök az ő jóvoltából van alkalmam puskával a vállamon végigbarangolni a gyönyörű őszi határt, nem is annyira vadászás mint inkább egy üdítő őszi séta címén.

Beszélgettünk erről-arról, szóbakerül a falu, a közös ismerősök és ennél az utóbbi témánál a beszélgetés megállapodik, mert egyszerre csak barátom megkérdez:

— Emlékszel-e még az öreg Harkányi Tóni bácsira?

— Az öreg Stűszire, — válaszolom — hogy a csudába ne emlékeznék rá, amikor folyton az öreg csudabogarairól mesélsz, ahányszor csak találkozunk. No, mit követett megint el az öreg?

— Most csinálta meg élete legnagyobb bolondságát, ami nagy szó, mert csinált az öreg már mindenféle stíklit, no de ilyet még újságban sem olvastam.

— Mégis, mi a csudát csinált már megint?

— Adj kérlek egy cigarettát, tudom, hogy Vardárt szívsz, aztán majd sorjában elmesélem.

Rágyújtás után elkezdett mesélni.

— Hát kérlek, a mult szerdán délután, hogy vége volt az iskolának, elindultam, hogy egyet sétáljak és épen azon tűnődtem, mit lehetne másnap csinálni, mert csütörtökön nincsen nálunk tanítás, amikor a szomszéd uradalm erdőörével találkoztam, aki pont hozzám indult, hogy főnöke, a főerdész meghívását átadja a csütörtöki vadászatra.

Miután Tóni bácsi ujabban egy könnyű lövés kocsit csináltatott kizárólag vadászati célokra és mert nagyon jól tudtam, hogy az öreg is szívesen fuvaroz bennünket más, jobb vadászterületekre, mert miután rendszeren „véletlenül“ a puskát is elhozza magával, hát ő is részt vehet nagyon szép hajtásokban, ha mindjárt a kutyáját sohasem is engedjük magával hozni, ami pedig nem csekély áldozat tőle, — gondoltam, bemegyek hozzá, talán itthon találok és aztán, ha a kocsit ügyet sikerült elintéznem, majd még szólok a kollegának és az aljegyzőnek.

Azt tudhatod, hogy az öregnek már régóta az a rögeszméje, hogy ő egy nagy, valóságos fajvadász, de most, hogy ehhez képest ki is stafirozta magát, és találkoznál vele, hát nem egyhamar ismernél rá. Vett egy új zöld kalapot, rajta akkora zergeszakállal, mint egy megtermett tollseprű; új sárga töltényhevederje is van, amit egy jókora tölténytarisznya egészít ki, a lábán vadonatúj világossárga bőrkamasni virit az ötkilós, jól megvasalt hegymászó bakkancsok felett. Mindezek tejebe egy új puskát is vett: egy kakasnélküli tizenkettes haubitcot. A kalapján az országos, a gomblyukában a helyi érdekű Vadászegylet jelvényei díszelnek. Ugye, azt teljesen felesleges megjegyezni, hogy lőni még most sem tud, amint, hogy az is teljesen biztos, hogy nem is fog tudni.

Szóval, amint már mondtam, elhatároztam, hogy bemegyek és beszéllek a fejével. A tágas udvar végén, a felszer alatt láttam az öreg feleségét, a Mária nénit, de miután háttal volt felém, nem akartam köszönéssel a figyelmét magamra terelni, miután nem nagyon szeret engem ez az asszony, mióta a Tóni kocsiján járunk vadászni. Bemegyek az öreg állandó főhadiszállására, a konyhába. A konyhában senki. Kint már hűvösen fujt a szél, de mikor a konyhában szétnéztem, cudar melegem lett egyszeribe. A tűzhelyen tepsik, bennük valami fekete dolog. Azt hittem mákot szárítanak és mi magamban nagyon csodálkoztam, hogy a Mária néni, akit a gazdasszonyok példájának hirdetnek, ilyen hanyag legyen, hogy szeptember végén száritsa a mákot. Kíváncsi voltam, közelebb megyek, hát képzeld, azt látom, hogy a tepsikben nem kisebb dolog szárad mint fekete, füstös puskapor. Ugy lerángattam a tepsiket, mintha sohasem lettek volna ott, miközben magamban már dühösen szidtam azt a vén szamarat, a Tónit. Már hangosan is kifejezést adtam haragomnak remélve, hogy majd csak elő kerül erre az öreg, de erre

senki jött senki. Erre tovább mentem, be a lakásba. Sehol senki, már-már vissza akartam fordulni, amikor még benyitottam a tiszta szobába. Hát kérlek, ott ül a Tóni a diványon, haláláspadtan mint a fal. Borzasztó szöszuhattal támadtam rá a puskapor miatt.

— Fel akarja robbantani a házat, maga vén mafla? — kezdtem. Mi? Nem tud beszélni? Ki az ördög sugalmazta magának, hogy a puskaport a tűzhelyen kell szárítani?

A Tóni csak ül, egy szót sem szól, ami még jobban növelte bosszúságomat, erre megrázom a magy derekasan, de csak nem bírom beszédre bírni. Erre már elhagy a békétlenség és reáivalok:

— Nyissa már ki egyszer a pofáját, mert emberhalál lesz!!

Most aztán végre nagy nehezen, mintha csak sírből jönne a hang, megszólal a Tóni:

— Hagyjon békén tanító ur! Mit bánom én, ha fel is robban ez az átkozott ház. Bárcsak az ördög engem is elvinne veled, de mindjárt.

Most már igazán megállt az én eszem is és nem tudtam mire magyarázni a Tóni furcsa lelkiállapotát, hát a szót szépre fordítva elkezdtem faggatni:

— Mesélje már, hát mi történt?

Erre Tóni bácsi valósággal hörögve csak ennyit nyög ki:

— Agyonütötte...

— Kicsoda?... Kicsodát?... — kérdelem rémülődözve.

— Agyonütötte egy csapással — folytatta Tóni. Fogta a fejszét... puff!... és egyszerre vége lett szegénynek...

— Kinek az Istenért...?

... amikor aztán a véret megláttam, elkezdtem sírni...

Most már szentül azt hittem, hogy bolonddal van dolgom! Már régen felek tőle, hogy az öreg egy szép napon megőrül, hiszen eddig sem volt épen tökéletes. Amint így gondolkodom megint megszólal:

... nagy kár szegényért, ilyen nem lesz többé.

Erre megint kirobbant belőlem az indulat:

— De most már beszéljen okosan, mert mindjárt megkötözöm!

Végre ő is kiköppen lethargiájából és határozottabban mondta:

— Ugyan mit kínoz már tanító ur, mintha nem tudná, hogy vége a Lordnak. Az a vén boszorkány agyoncsapta. Elbujdosok, vagy agyonlövöm magamat. Ezt nem lehet túlélni!

Most már virradt bennem is a vilárosság. Szinte kárörmet éreztem, amikor megtudtam, hogy az öreg csapnivaló vizslája elment a tulvilági vadászterületekre hajkurászni a nyulakat. Egy rossz kuvasszal kevesebb lesz vadászatainkon. Mégis illőnek tartottam, hogy az öreget vigasztaljam:

— No csak nem kell mindjárt annyira elhagynia magát! Majd szerzünk szebbet is, jobbat is.

De ő sem hagyta magát:

— Nem kell se szebb, se jobb! Nekem a Lord kell! Olyan kutya nincsen több, nem is volt, nem is lesz!

— Az ám!... — visított most egy éles hang a dialógusunkba. Az igaz, hogy nem is volt több ilyen ronda dög a világon!

Ajaj! gondoltam magamban, lesz most nemulass. Itt a Mária néni. Hát bizony ott is volt, szölt a kereplője, hogy rossz volt hallgatni.

... mondtam már neki sokszor tanító ur, ha nem pusztítja el azt az undok fajzatot a háztól, én megyek...

... Inkább téged vitt volna el az ördög! — vágott bele, most már teljesen élénken Tóni, de a következő áradat elsöpörte az ellenvetés hangjait.

... már én régen agyonvágtnam volna, de csak türtem ennek a vén bolondnak a kedvéért. De most már elég volt. Mama reggel lehuzta a kötélről a száradó parádés ágyneműt, amikor ezt megláttam elfutott a pulykaméreg, elővettem a baltát és úgy fejbekölintottam, hogy menten ottmaradt. Ez a vén kőtyagos meg ép a kapun jön be s ahogy meglátta, hogy mit csináltam, nekem akar jönni, de csak jött volna, úgy elnépárgoltam volna, hogy megem-

legette volna még a másvilágon is. Most legalább békeesség lesz egyszer a házban, hogy ettől a dög-től megszabadultunk.

— Hát azért se lesz, — vágott közbe megint a Tóni, mert Lord lesz, ha mindjárt a fejetejére is áll ez a vén csoszolya, ha rámeleg a ház is, ha rámeleg a szállás is, ha rámeleg az egész vagyonom is, de hozok a hához megint egy kutyát, aki olyan lesz, mint ez a szegény Lord volt.

— Csak hozd ide — tüzelt Mária néni, — azt is agyonverem.

— Ha azt is agyonütöd, hozok megint másikat. Az én házam nem marad Lord nélkül. Holnap elmegyek Noviszádra, ha ott nem találok, megyek Beográdba, Zágrebbe és ha az országban sehol sem találok olyan kutyát, elmegyek akár Bécsbe is, és ha muszáj egészen Amerikába, de Lord lesz mert muszáj neki lenni.

En meg látva, hogy a házi csetepaté, nem, hogy enyhülne, hanem folyton erőteljesebb lesz, a két veszekedő szemelattára, de annélkül, hogy tudomást vettek volna távozásomról, csendesen, köszönés nélkül eltűntem.

Másnap aztán meséli a borbélyom, hogy a Tóni tényleg el is utazott, de hogy hová senki se tudja. Azt viszont tudom, hogy máig nem jött haza, pedig van már vagy hat napja, hogy elment.

A legkellemetlenebb viszont az volt az egész ügyben, hogy az öreg az én szempontomból a legrosszabbkor bolondult meg, mert ugye a vadászatra mégis elmentünk, kocsit kellett fogadni, amiért bizony száz dinárt kért el az ordonáncos.

Ezüst pénz

Arcomon régen lefolyt könnyem:
Forró könnyem.

Es szerettem,
Ajkamon izét örömmek.

Es a kezét,
Mit rám vetett

Aldtam, és az Istent.
Hogy elmúlt a könnyem,

Figyeltem a csendben.
Valami füres lett.

Csengett.
Es belém döbbsent

A csend.
Magammal, és idegen halottal

Jártam.
Es vártam kriptám ajtajánál.

A sírnál.
Vártam a hangot.

Szólni fog,
Hogy leroskadok!

Es hallgatott.
Kedves arcod homályos volt.

Fájt.
Es a hér, amit érte kaptam,

Csengő ezüstöt, megcsodáltam.
Es vártam.

Piros arccal és láttam,
Hogy kedves volt.

Kis keresztől Mária képe
Sima, lekopott. —

Egri Irma

Szonett

Harmincöt évem. Szinte semmi.
Fáradt vagyok mégis, hajam fehér.
Es már mennyit visszahagytam
Senkiér és semmiér!

Ó mennyi érzést mennyi rimet,
Elázór a szív s a dus marok.
Pár évem még és szebbe nyulok
Ha netán csókot akarok.

Jó lenne kisgyermeknek lenni,
Kinek még mackó a szerelme,
S belekapaszkodhat szerető kezekbe.

En Drágám itt van. Nyujtom a kezem.
(Gyerekkéz és máris oly öreg.)
El ne engedje azt sohasem.

Berkes Márk

Naprendszerük egy vizcsöppben

Irtá: dr. Hegedüs László

A tudomány egyik főadatának tekintette, hogy az anyag szerkezetét kutassa és megállapítsa, hogy tulajdonképpen milyen részekből áll a vas, víz, sók és hogy az anyagnak legkisebb, már tovább nem osztható részei milyen törvényszerűségeknek engedelmessékednek. A tudomány ezen a téren már nem halad azokkal a rohamléptekkel, mint a technika és a tudomány többi ágaiban és ezt a lassu haladást érthetővé teszik azok a nehézségek, amelyekkel a tudomány korifeusainak meg kell küzdeniök annak a világnak a vizsgálatánál, ahol már a tudós mikroszkóppal felfegyverzett szeme is vak marad és ahol már csak a matematikai spekuláció tud alig derengő fényt vetíteni a sötétségbe. Itt már csöndöt mond a vegyész, fizikus megszokott, biztos módszere és a modern tudomány gazdag fegyvertára sem elég annak az erődnek a megostromlásához, ahol az anyagról való végső titkaink vannak elzárva. Ide a zsenialitás faltörő kosa kell, amely már annyi titok és nemtudás-kaput tört keresztül.

A modern vegytan és fizika már-már biztosan állott a molekula és atomelmélet talaján, mikor ezt a talajt hirtelen földrengésszerűen rázta meg a rádiummal kapcsolatos jelenségek felfedezése és vizsgálata. A tudósok felfigyeltek és a feltevések légióin keresztül ma már többé-kevésbé elfogadható elmélet szűrődött le.

Még a legáltalánosabb ismeretekkel rendelkező ember is tudja a molekula és atomelmélet elemi fogalmát. A molekulához szemléletesen úgy jutunk el, ha az anyagot, pl. egy vizcsöppet addig osztunk képzeletben legapróbb részeire, míg eljutunk ahhoz a legkisebb részhez, melyet még tovább oszthatunk ugyan, de a felosztott részek már nem rendelkeznek a viznek tulajdonságaival, hanem idegen anyagból (hidrogénből és oxigénből) állanak. Az utolsó kis vizrészecske — amelyet továbbosztva már nem vizet kapunk — a molekula. A vizmolekulát képzeletben még továbbosztva, három kis részt kapunk, két hidrogén és egy oxigén ato-

mot. Természetesen minden anyagnak más nagyságu és másfajta atomokból összetett molekulája van. Ez az atomelmélet legegyszerűbb vázlata. A modern vegytan a molekula és atomelmélet alapkövein épül fel, és a molekulák célszerű szétválasztásával és új atomcsoportosítással, a szintetikus vegyész a vegyületek beláthatatlan sorát állítja elő.

Eszerint az atom az anyagnak az a legkisebb része, mely már semmiképpen tovább nem osztható. Nagyságáról fogalmat alkothatunk magunknak, ha elképzeljük, hogy egy légmentes villanykörtén csak akkora lukat ütünk, amelyen másodpercenként 1 millió molekula tudulhat be a külső nyomás hatása alatt, a körte 100 millió év alatt telne meg levegőmolekulákkal. A molekulák átlagos átmérője a milliméter egymilliomod része.

A világmindenségnek az atom volt az egyetlen, változhatatlan pontja, — egészen a múlt század végéig. Akkor figyelték meg, hogy a rádium-atomból sugárzások alakjában részecskék hasadnak le, sőt a rádiumatom többszöri változáson keresztül ólomá alakul át. Ez egyszerre felfordította az eddigi elméletet és megdöntötte az állandóságba és változhatatlanságba vetett hitet.

Behatóbb vizsgálatok után az angol Rutherford feállította elektrom-elméletét, amely már gyökeresen szakít az atom állandóságán felépített régebbi elméletekkel. Ő az atomot több részből álló rendszernek tekintette. A rendszer középpontjában van az elektromos töltésű mag, amely körül relatív óriási távolságban keringenek az elektronok, melyek negatív elektromos töltéssel bírnak. Az egész rendszer összetartó ereje az elektromos vonzás, mely a mag és a körülötte keringő elektronok pozitív ill. negatív töltése között fennáll. Magától értetődik, hogy a vonzás ellensúlyozására az elektronoknak a mag körül keringeniök kell, mert ellenkező esetben a vonzóerő magához ragadná őket. A mag körül keringő elektronok pályája szabályos és ha csak egy elektron van, úgy a pálya,

elliptikus. Ha a méretekről fogalmat akarunk magunknak alkotni, a hidrogén atomot, például földgömb nagyságának kell képzelnünk. Ennek a gömbnek közepén helyezkedik el a pozitív töltésű mag, amelynek nagysága ebben az esetben egy dinnye nagysága volna, amíg a gömb külsején keringő egyetlen elektron nagysága egy kb. 250 m. átmérőű gömbnek felene meg. Amint látjuk az atom tulajdonképpen üres valami, melynek nagyságát a magtól legtávolabb keringő elektron pályája szabja meg. Az atom szerkezete tehát majdnem pontos mása a naprendszernek, csak a Nap helyébe a pozitív magot, a bolygók helyébe az elektronokat és a gravitáció helyébe pedig az elektromos vonzást kell képzelnünk. Tehát egy vizcsöppben a kis naprendszer milliárdjai végzik szabályos körforgasukat.

Rutherford elméletét Niels Bohr Nobel-díjas dán tudós fejlesztette tovább és kibővítette Planck kvantum elméletével, melyet joggal tekintenek a modern fizika alapkövének. Bohr atomelmélete kiküszöbölte az összes előbbi elméletek fogyatékosait és kutatásaival beláthatatlan perspektívát nyitott a kutató tudományok.

Elmélete alapján megegyezik Rutherford elektron-elméletével, azonban jóval tovább ment ezen a rendkívül bizonytalan talajon és a zeni öntudatos lépteivel talán eljut még a teljes világosságig is. Kutatásai alapján rájött, hogy az elektronok a mag körül szigorúan meghatározott pályán keringenek és az anyaggal kapcsolatos jelenségek, az hő kibocsátás, fényezés (1. szlanképelemzés) oka az, hogy ezek az elektronok egyik mag vonzási köréből kiugorva, egy másik mag körébe jutnak, és ott folytatják pályájukat. Ez a jelenség mutatkozik azután kívülről fény, hő stb. energia alakjában. Szerinte az elemek tulajdonságait nem az atomsúly, hanem a központi mag körül keringő elektronok száma határozza meg, mely pontosan kiszámítható. Az elektronok száma alapján ő felállította az elemek új rendszerét, mely Mendelejeff rendszerét egyszerre elavulttá tette. Ennek az új rendszernek máris sok új elem felfedezését köszönheti a tudomány, ami egyuttal Bohr elméleti feltevéseinek fényes gyakorlati igazolását is jelenti.

A legújabb rádióaktív kutatások pedig arra mutatnak, hogy valamennyi elem atomjának magja hélium illetőleg hélium és hidrogénmagból áll. Mint

Hektor halála

Irtá: Szekula Jenő

A fejébe vette, hogy új életet fog kezdeni s elhatározta, hogy mindenképp megfürdik, míg a gyökeresebb átalakuláshoz szükséges kellékeket beszerezheti. Igen nagyon elkélne már új ruha és cipő is, néhány selyemnyakkendő és könnyű nyári kalap, amelyet összegyűrve, hetykén félrecsapva fog viselni, mint boldog és ifjú vidéki segédjegyző korában. Mielőtt utnak indulna, még megnézi arcát a tükörben, — az utóbbi időben sokat nélkülözött, arca sovány és fakó, alakban is mintha megnyult volna, de ez nem baj, a karcsúság nem akadály a eleganciának. S a déli napfény a strandon vissza fogja varázsolni arcának régi verőfényes színét. Szőke haja gyér fűrtökben hull a homlokára, — haja, mi tagadás, hullik, de ezt leplezni lehet gondos féstüléssel. A fodrászok művésze az egész, az a fő, hogy az embernek pénze legyen s akkor visszavarázsolhatja az ifjuság illúzióját is.

— Tehát menjünk strandolni, — dörmögte, míg gondosan megkötötte nyakkendőjét, ügyelve arra, hogy molyrágta foszlott vége ki ne kandikáljon mellénye alól.

Leviczky Szevernek hívták. Költő volt és magyar-német levelező egy szeszgyárban, bizony egyik fogalkozás sem jövedelmezett valami sokat, — s reményégei és álmái nagyon összezsugorodtak azóta, hogy idecsöppent a nagyváros siralmas forgatagába tündéri hegyvidéki hazájából. Valamikor még hitt és bizott a jövőben, később azonban mindjában lefelé húzta a hétköznapiok szürke gondja, — s helyzetén csak rontott, hogy szenvedélyes kártyás is volt s szűkös helyzetében kéteshírű játékkaszinókban keresett megváltást, s amit a levelezéssel keresett, azt rendszeren elnyelte a bakasztal zöld posztója. Már-már elmerült a gondban és az adósságokban, de a télen, mintha csak jószágos mentők szállották volna meg, váratlan buzgalommal egy regény megírásába fogott. A regénynek „Hektor halála” volt a címe. Heteken át dolgozott,

sokat éhezett és fázott közben, rideg és fűtetlen hónapos szobában, — mikor elkészült s hóna alá kapta a kéziratköteget, sorra házalta vele a kiadókat, eleinte csak rideg visszautasításokat reze, — már-már a kétségbeesés környékére, — de azután kéziratát elolvasta valamelyik neves kritikus, fölfedezte, hogy Leviczky nem közönséges tehetség, — s ime a „Hektor halálát” már szedik is szorgalmas nyomdászkezek, s Leviczkynek már a zsebében van az ezerpengős bankjegy, amit előlege kapott a kiadótól.

— Tudtam, Szever, hogy egyszer fölragyog a szerencsecsillagod, suttogta elégtől ábrázattal, mint az olyan ember, akinek nevét a közel jövőben szárnyára fogja kapni a hír s megindult a siker és a szerencse útján.

Kinyitja ruhásszekrényét. Tekintete megakadt egy régi, szakadozott béléstű kék ruhán, — már hónapok előtt megkérte a háziasszonya lányát, hogy az ócska öltönyt adja el valami ószeresnek, — de ugylátszik eddig még nem akadt valami vállalkozó szellemű házaló, aki a rongyokat megvette volna.

— Kidobom, vagy elajándékozom valakinek, — dörmögi Szever, mert a kopott öltönyt emlékeztette régi szegénységére, amit szerencsésen elhagyott a háta mögött, mert ebben a pillanatban végtelenül gazdagnak érezte magát.

Kalapiját fejébe csapva elrohan hazulról. Az előszobában még találkozik a háziasszony lányával, Ibolya kisasszonnyal.

— Hová, Leviczky ur, ilyen korán?

— Strandolni megyek. Ma szép és verőfényes idő van.

— Ó... maga milyen boldog ember.

— Hát tartson velem, Ibolya kisasszony.

— Sajnos, nem mehetek. Nekem zongoraleckét kell adnom. — A leány nagyon melegen néz a költőre. — Mi újság? Hallom, hogy megvették a regényét.

— Megvették, újságolta Leviczky boldogan. Eppen tegnap irtam alá a szerződést. Előleget is kaptam.

— Gratulálok.

— Kezit csókolom.

Ibolya csinosarcu, fekete haja lány volt, nagyon fiatal, talán tizenkilenc éves, de még fejletlenebbnek tűnt föl a koránál. A költő ebben a pillanatban nagyon vonzónak és szeretetreméltónak találja.

— Mi volna, ha elvinném? — tündök Leviczky megindul a széljárta, napsütötte utcán. Nincs is közöttük nagy különbség, Ibolya egy esztendő múlva már huszéves, már abban a korban, mikor férjhez mehet, — én meg idestova negyven, — ideje volna, hogy nősüljek. S végre, ha a regényem beült, a családalapítás nem fog már gondot okozni.

Mosolyog. A zsebébe nyul, hogy megnézze megvan-e még az ezres. Ugy van egy darabban fölvaltatlantul, amit annak köszönhet, hogy nem régen mulott el elseje, s ehhez a pénzhez még nem kellett nyulni. De arca hirtelen elborul. Homlokán ráncok gömörödnék.

— Ilyen nagy pénzzel nem tanácsos fürdőbe menni. Még kiemelheti valaki a kabinból, amíg én a vízben keresek enyhülést.

Hazamegy. Újra kinyitja a szekrényét, hogy megfelelő rejtekhelyet keressen a nagy bankjegynek. Tekintete megakadt egy ócska zergettollas kalapon, már évek óta nem volt fején a zsiros, kopott főveg, a pénzt óvatosan elrejtja a belső bőrszállag mögé.

— Itt jó helyen van, — dörmögi mosolyogva. Senki sem sejtheti, hogy micsoda kincset rejteget ez az ócskaság. Még ha betörnének is, akkor sem emelné el senki.

Mosolyogva megy egy kávéházba, hogy megreggelizzék. A kávéházban egy Olivér nevű emberrel találkozott, ami egy kicsit lehangolta, maga sem tudta, hogy miért. De ez az Olivér valahogy peches kibic hírében állott, s ő is mindig vesztött ha a klubban odaállott a hátamögé s most rosszemennek tartotta, hogy a kora reggeli órákban ezzel a baljós ifjuval találkozik.

Olivér azonban kitörő örömmel üdvözölte, míg melléje telepedett, hogy kibicejzen reggeli kávéjának elfogyasztásában.

— Hogy van Leviczky? — kérdezi. — Örülök, hogy kitűnő színben látom.

indjuk a rádióaktív anyagok különféle sugarakat bocsátanak ki, melyek a görög ábécé első betűivel jelölünk. Az alfa-val jelölt rádióaktív részecskék anyagi jellegűek és ezeknek a részecskéknek a bomlása következtében — a kísérletek szerint — a nitrogén atomjából is hidrogén magok hasadnak le. Sőt sejthetjük azt is, hogy a hélium mag is hidrogén magból áll, ebből pedig már könnyen lehet arra a következtetésre jutni, hogy tulajdonképpen minden elem hidrogén-magokból és elektronokból volna összetéve, az elemek sajátosságai pedig csak a hidrogén magok és a körülötte keringő elektronok száma és pályája határozza meg. Ezt az ál-

landó hidrogénmagot — mely ugyan csak még a valószínű föltevésnek világában létezik — el is neveztek protosznak.

A fentiekben röviden vázolt új atomelmélet az emberi fejlődésnek új, még eddig nem is sejtett, beláthatatlan utaira vet fényt. Az anyagon való korlátlan uralomnak küszöbén állunk, melynek jelentősége nem is kell méltatnunk. Nemsokára talán módunkban lesz az emberiségnek korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló eddig még használatlan anyagokból tetszésszerűt anyagot előállítani és megvalósítani középkori alkímistáink álmát, megvalósítani az eddig nevetséges fából vaskarikát.

A 18 napos soványító kura -- a legújabb amerikai hullám

A hollywoodi filmsztárok kezdték meg s most az amerikai vendéglők is az „Eighteen-Day Diet“-et szolgálják fel

Newyorkból írják. Amerikán most megint egy új hullám fut végig: a tizennapos soványító kura. Hihetetlenül gyorsan terjedt el Hollywoodból, ahol a filmsztárok patikamérleggel ellenőrzik milligrammpontosságig, hogy nem híztak-e véletlenül s hogy ez az icike-picike plusz nem szegi-e utját karrierjüknek. A művésznők után persze a „privátok“ is felkapták a tömegdivatot s habár orvosok, férjek, vőlegények lázasan tiltakoznak ellene, a tizennapos kura hívei egyre jobban gyarapodnak. A doktorok kijelentik, hogy a kura megértendő, zavarja az emésztést, könnyen bele lehet betegedni: de — gyarlóság, asszony a neved! — a nők képesek a leglehetetlenebb diétára is, ha azt ígéri nekik, hogy soványító kura révén megszabadulna öt-tíz kiló felesleges súlytól. Amerikában egy dühöng ez a kura, hogy ha egy fogyó hölgy beemegy a vendéglőbe és megrendeli pl. a tizenkettedik nap menüjét, a pincér nem is várja az egyes ételek megnevezését, hanem szó nélkül hozza az elírt fogásokat. A nők vakon bízna a kura hatásában azt mondják, hogy a legkitünőbb francia és angol specialitások öt évi szorgos kutatás után állapították meg a tizennapos diétát, amely

csalhatatlan és ha az ember becsületesen megtartotta, utána nyugodtan visszatérhet régi étkezési rendjéhez.

Tisztára az amerikai kuriózum kedvéért, nem mintha ajánlanók, közöljük az amerikai tizennapos kura ételrendjét, azzal a megjegyzéssel, hogy a reggeli mindennap ugyanaz: fél grapefruit (ismert amerikai narancsfaj és kávé tej és cukor nélkül). Az ebéd és vacsora diétája a következő:

Első nap.

Ebéd: Fél grapefruit, egy tojás, egy szelet melba-toast, hat szelet uborka, tea vagy kávé (a melba-toast briosszerű tésztából, igen kevés tojás hozzáadásával készült hosszukás kenyér, amelyet megpirítanak és olyan kemény, mint a legszárazabb keksz).

Vacsora: Két tojás, egy paradicsom, fél fejessaláta, fél grapefruit.

Második nap.

Ebéd: Egy narancs, egy tojás, egy szelet melba-toast, fejessaláta, tea.

Vacsora: Rostonsült szelet (steak), fél fejessaláta, egy paradicsom, fél grapefruit, tea vagy kávé.

Harmadik nap.

Ebéd: Fél grapefruit, egy tojás, fejessaláta, nyolc szelet uborka, tea vagy kávé.

Vacsora: Báránykotlett (elkészítés előtt a kövérjét le kell vágni!), egy tojás, három retek, két olajbogyó, fél grapefruit, fejessaláta, tea vagy kávé.

Negyedik nap.

Ebéd: Turó, egy paradicsom, egy szelet melba-toast, fél grapefruit, tea vagy kávé.

Vacsora: Rostonsült steak, fél grapefruit, saláta

Ötödik nap.

Ebéd: Narancs, báránykotlett, fejessaláta, tea.

Vacsora: Fél grapefruit, fejessaláta, egy paradicsom, két tojás, tea.

Hatodik nap.

Ebéd: Narancs, tea.

Vacsora: Egy tükörtőjás (poché), egy szelet melba-toast, narancs, tea.

Hetedik nap.

Ebéd: Fél grapefruit, két tojás, fejessaláta, egy paradicsom, két olajbogyó, kávé.

Vacsora: Két kotlett, hat szelet uborka, két olajbogyó, egy paradicsom, fejessaláta, fél grapefruit, tea vagy kávé.

Nyolcadik nap.

Ebéd: Egy rostonsült kotlett, fejessaláta, grapefruit, kávé.

Vacsora: Két tojás, spenót (rántás nélkül) és négy szál spárga (most peraze friss híján: kon-

zervspárga), fél grapefruit, egy szelet piritott kenyér (toast), tea.

Kilencedik nap.

Ebéd: Egy tojás, egy paradicsom, fél grapefruit, tea.

Vacsora: Bármilyen busétel salátával.

Tizedik nap.

Ebéd: Fél grapefruit, egy báránykotlett, fejessaláta, tea.

Vacsora: Fél grapefruit, egy báránykotlett, fejessaláta, tea.

Tizenegyedik nap.

Ebéd: Vajjal, fahéjjal piritott kenyér, tea.

Vacsora: Rostonsült szelet, zeller, olajbogyók, paradicsom, tea.

Tizenkettedik nap.

Ebéd: Fél humár, biscuit, fél grapefruit, kávé.

Vacsora: Két rostonsült kotlett, ecetes saláta, egy paradicsom, egy narancs, három olajbogyó.

Tizenharmadik nap.

Ebéd: Egy tojás, egy szelet toast, grapefruit.

Vacsora: Rostonsült szelet, fejessaláta, zeller, grapefruit, kávé.

Tizennegyedik nap.

Ebéd: Egy tojás, egy szelet toast, fél grapefruit, kávé.

Vacsora: Rostonsült steak, paradicsom, grapefruit kávé.

Tizenötödik nap.

Ebéd: Egy tojás, paradicsom, fél grapefruit, egy szelet toast.

Vacsora: Két kotlett félkanálnyi catsuppal (pikáns konzervszósz, amely gombából, paradicsomból készült), egy szelet toast, fél grapefruit.

Tizenhatodik nap.

Ebéd: Egy tojás, egy paradicsom, fél grapefruit, kávé.

Vacsora: Rostonsült steak, spenót, narancs.

Tizenhetedik nap.

Ebéd: Kotlett, fejessaláta, grapefruit.

Vacsora: Rostonsült steak, paradicsom, zeller, olajbogyók.

Tizennyolcadik nap.

Ebéd: Egy tojás, két paradicsom, fél grapefruit, kávé.

Vacsora: Hal rostos, spenót, fél grapefruit.

Ez volna a híres amerikai fogyókúra. Amint látnivaló, kevés benne a változatosság és például a tizedik nap ebédje szóról-szóra megegyezik a vacsorával. Utána állítólag szabad a vásár. Elképzelhetni, micsoda ádáz dühvel vetik rá magukat az amerikai missek a tizennapos koplálás után a jófélére. Pedig a természet nem engedi, hogy rászedjék. A tizenkilencedik napon még a legszántabb moziállag is boldogan vág be néhány bifszteket s talán az édességek közt is úgy pusztít, ha még úgy tiltja is a rendezője.

Dusan felszerelt

SPORTMAGAZIN

futball, atlétika, tennisz és az összes sportcikkben

HAJDU M.

Kérjen árajánlatot! **NOVISAD** A legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kraljica Marija ut, Matice épület 451

A költő kelleetlenül fordítja félre a fejét.
— Ma nem lesz valami szerencsés napom, —
mondolja magában.

De mikor a villanyoson ül s a verejtékét törlgeti homlokáról, elmúlnak rossz érzései. Többeszi átszállás után, míg hosszabb utat tett a helyi-
érdekű vasuton is, kiér a Római partra, kabint bérel és megfürdik a Dunában. A friss víz nagyon jól esett, vaalamin a pihenés is felüdítette a part forró homokjában.

Sokáig pihent így a teknőcök kábult lustaságával, falak közé szorult, munkában és gondban elöltött élet után most kedvére kiélvezi a vizet, a levegőt és a napot.

— Ide mindennap ki fogok járni, — dörmögi.
Már alkonyodott, mikor hazaért hónapos szobájába. Végigterült a diványon. Csak percek múlva csúszik föl.

— Mi van az ezressel? — kiáltott föl hirtelen — még bennfelejtém a kalapomban.

Főnyitja a szekrényt. Arca döbrent kifejezést ölt. A kék öltöny eltűnt s vele a kalap is. A költő szíve mintha a torkában verne föl. Lélekzete elszorul. Bekiáltaná a háziakat, de ime nyílik az ajtó és belibeg mosollyal az ajkán, beront Ibolya kisaaszony.

— Képzeld, Leviczky ur, micsoda szerencse, — újságolja lelkesedve, — itt járt egy házoló és végre sikerült rászóznom a kék ruhát. Sötét volt és nem vette észre a molyrágta foltokat. Mit szól? Nyolc pengőt adott ezért az ócskaságért. — Át akarja nyújtani a pénzt, de megdöbben a költő arc kifejezésére.

— Mi baja van, Szevér? Talán beteg?

— Nem vagyok beteg! — hördült föl a költő.

— De mi van a kalappal?

— Ó... csak nem akarta viselni azt a zsiros füveget? — mondja a lány félénységen. — A kalapot odaadtam ráadásnak.

Leviczky szédülten tántorodik a falnak. S a lány nem érti meg, hogy mitől állott el a szava hirtelen.

Szlavóniai Hírek

— **Előfizetőinkhez!** Január végén 24 dinárról kitöltött csoklapot küldtünk t. előfizetőink részére február elsejétől április végéig szóló második negyedév előfizetési díjának beküldése végett. Felkérjük tehát lapunk t. szlavóniai előfizetőit, hogy az előfizetési díjat szíveskedjenek a küldött csekk lapon kiadóhivatalunkhoz beküldeni.

— **Inasnyilvántartás.** Keresnek 1 asztalos, 1 mézárós és hentes, 2 bognár, 1 kovács, 1 papucsos, 1 fényképész és 1 fűszeresinast. Teljes utiköltség a munkaadók részéről fizetve. Jelentkezik 2 fű lakatosinasnak. Ajánlatok válaszbélyeggel Dr. Vimmer István Zagreb, post. pretinac 232. címre küldendők.

— **Nyugdíjazás.** Debreczen Stjepan belovári főtelekkönyvvezetőt nyugdíjazták.

— **Kinevezés.** Cerovszky pákráci plébános elhalálozásával megüresedett pákráci plébánosi állásra Korenics Franyót nevezték ki, aki már 16 éve működik Pákrácon. Hat évig volt káplán és tíz évig mint hitoktató működött a pákráci felsőbb iskolákban.

— A „Magyar“ hajó a Daksza hajó szerencsétlenjéről. Ez alatt a cím alatt dubrovnikai tudósítás jelent meg egy zágreni napilapban a következő tartalommal: „Földes Károly a „Magyar“ nevű magyar hajó parancsnoka 1500 dinárt helyezett letébe a dubrovnikai Trgovacka Bankában a szerencsétlenül járt „Daksza“ hajó áldozatai hátramaradt családtagjai számára, mely összeget a „Magyar“ hajó személyzete adta össze, míg maga Földes kapitány további 1000 dinárt adott a szerencsétlenül járt jugoszláv hajósok hátramaradtjai részére. Földes kapitány eme figyelme mély és rendkívül jó benyomást gyakorolt a dubrovnikai lakosságra, mert a dubrovnikai kikötőbe érkező idegen hajók közül Földes volt az egyedüli kapitány, aki a szerencsétlenül járt jugoszláv hajósok részére gyűjtési akciót indított hajójának személyzete között. A „Daksza“ jugoszláv hajó egy hónap előtt a nyílt tengeren 37 tagból álló teljes személyzetével együtt elsüllyedt, és az áldozatok családtagjai számára most országos gyűjtést indítottak.

— **Iparvállalatok felülvizsgálása.** Kosztics Milivoj a kereskedelmi minisztérium osztályfőnöke Oszijszeken felülvizsgálta az összes iparvállalatokat és szerzett tapasztalatairól jelentést tett a minisztériumnak. Kosztics Oszijszéről Vukovarra, innen pedig Szr. Mitrovicára utazott.

— A svéd gyufatröszt átvette az oszijszeki gyufagyárat. Mult héten vette át a svéd gyufatröszt az oszijszeki gyufagyárat, mely alkalommal háromszáz terítékes bankettet rendeztek a munkások és alkalmazottak a gyufagyár távozó elnökének. A Dráva gyufagyárat Reisner Mirko alapította 1856-ban, mint háziipart, amely fokozatosan gyárrá fejlődött ki. A gyárat 1887-ben az alapítótól átvette ennek fia Adám, aki a gyárat 1909-ben részvénytársasággá alakította át. A gyár napi teljesítőképessége 600 ezer doboz gyufa, melynek gyártásánál — mivel mindent nagyrészt gépek végeznek — mindössze 160 munkás van foglalkoztatva. Amióta azonban a gyufa állami monopól lett, a gyár napi 70 százalék munkateljesítménnyel dolgozik. Háború előtt Bulgáriába, Törökországba, Palesztinába, egyiptomba exportáltak az oszijszeki gyufagyárból. 1927-ben a gyár elnöke Reisner Adám részvényeit eladta három évi hatállyal a svéd gyufatrösztnek, melynél fogva most a gyár átment a svédek kezébe, akik a gyár új elnökéül gróf Löwenhaupt Karlót, a svéd gyufatröszt egyik tagját választották meg.

— **Betörés.** A bródi hegyben Vujasinovics Sztaňko és Reidl Dragutin betörték Kutuzovics Gyuro villájába, ahonnan több ezer dinár értékű holmit vittek el. A rendőrség a betörőket letartoztatta és átadta a bíróságnak.

— **Automobil és egy kocsis összeütközése.** Farnvald Gyuro pákráci kereskedő a velika-gradiskai vásárról saját fogatán igyekezett hazafele Pákráca. Amikor már a feleuton volt Pákrác és Lipik között, egyszerre elhaladt mellette három automobil. Az első két automobil, mikor a kocsis mellett elhaladt, lassította sebességét, míg a harmadik teljes sebességgel haladva, elkapta a kocsis hátsó részét, felborította, úgy hogy Farnvald a kocsis alá került. A lovak megijedtek és felborították a kocsit, alatta

Farnvalddal, még néhány méterre huzták. Ez alkalommal Farnvald kulcsontját törte, és még más belső sérülést is szenvedett. Farnvaldot beszállították a pákráci kórházba, míg a vigyázatlan soffőr el len megindították az eljárást.

— **Megfagyott női hulla a folyóban.** Pákrác és Lipik között a Pakra folyóban a csaglicai csendőrjárőr egy megfagyott nő hulláját találta. A kiszállított bizottság nem tudta megállapítani, mint került az ismeretlen nő a folyóba, mert semmiféle külérőszak nyomait nem fedezte fel rajta. A hatóság megindította a nyomozást és megállapította, hogy az ismeretlen nő azonos Lenarsics Gizella maribori nővel, akinek vejét nem rég helyezték át Mariborból Pákráca, és valószínű öngyilkosságot követett el.

— **Mének osztályozása.** A pákráci járásban mult héten ejtették meg a járásbeli menék osztályozását. 127 mén közül az osztályozó bizottság mindössze 23 mént talált alkalmasnak.

— **Egy erdőmunkás halálos szerencsétlensége.** Kverkanics Gyuro 22 éves erdőmunkás a virovitici „Vibro“ fakitormelési vállalat erdejében talatás közben fejével két ütköző közé került, melyek a szerencsétlen ember fejét szédapították és azonnali halálát okozták.

— **Betörők garázdálkodása Viroviticán.** Lovrekovics Milán virovitici kereskedő üzletében betörést kísérelt meg egy hat tagból álló betörőbanda, azonban a tulajdonos idejében észrevette a betörőket és elriasztotta őket. Rövid idő alatt ez már a harmadik betörési eset. Veinberger bórkereskedőtől 3000 dinár értékű bórneműt vittek el, Schwarz Joziptól pedig 10.000 dinár értékű árut raboltak el. A virovitici kereskedők három éjjeliőrt akarnak felfogadni üzleteik őrzésére.

— **Kirabolt borbélyüzlet.** Oszijszeken betörték Szekulics Teodor borbély üzletébe, ahonnan 14.000 dinár értékű borbélyszerszámot és egyéb piperecikket vittek el.

— **Oszijszeken a munkásbiztosító új palotát épít.** Az oszijszeki munkásbiztosítópénztár 5 millió dinár költséggel egy új palotát épít, mert a mostani szűknek és kicsinynek bizonyult. A város ingyen telket fog adni a palota számára, azonkívül engedményt fog adni a villamos áram és vízvezeték használa-

tánál is. A palota az egészségügyi követelményeknek megfelelően a legmodernebbül lesz berendezve, amelyben zágreni mintára nyilvános fürdő is lesz.

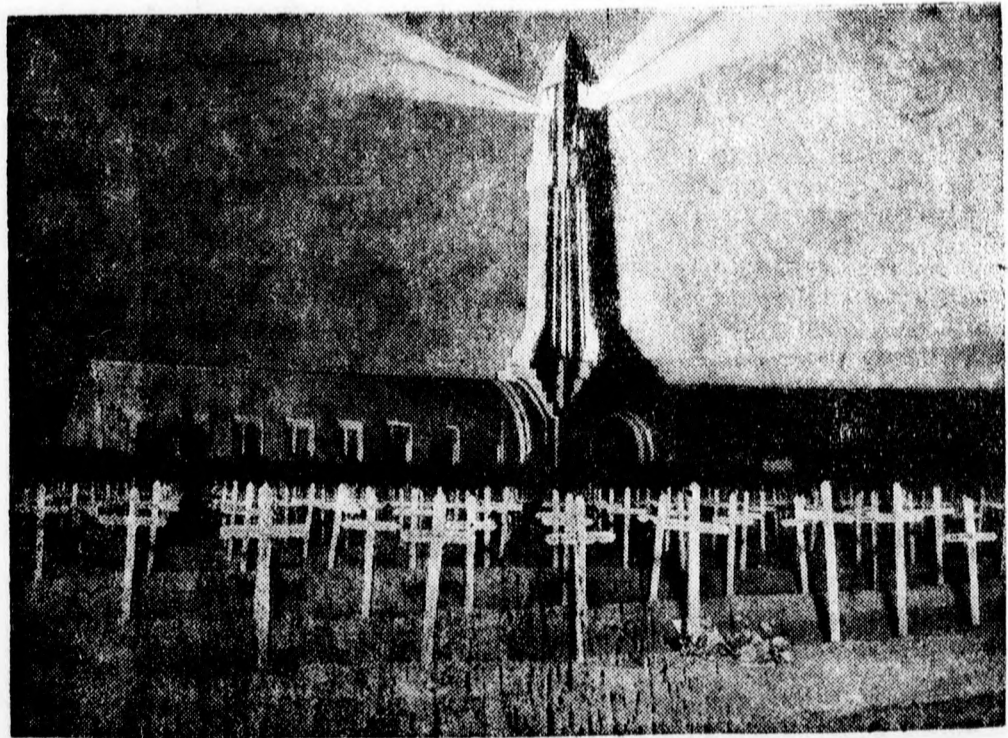
— **Öngyilkosság reménytelen szerelem miatt.** Az oszijszeki kórházban meghalt Varga Teréz, nasici születésű oszijszeki cselédnő, aki szerelmi bánatában ecetsavat ivott oly mennyiségben, hogy a leggondosabb orvosi kezelés sem tudta megmenteni az életnek.

— **Agyonlőtte felesége csábítóját.** A Nasica járásbeli Doljanin községben Kralik Izak a falu vendéglőjében agyonlőtte felesége csábítóját Vladik Franyó községi irnokot. Kralik öt lövést adott le revolveréből Vladikra, melyek közül az utolsó a vendéglőben tartzkodó Pul Anna fejét érte, aki szintén holtan esett össze. Kralikot letartoztatták és átadták az oszijszeki kir. törvényszéknek.

— **Véres leszámolás a hűtlen asszony miatt.** Még a mult év júniusában történt, hogy Basics Ivan martincei fiatal gazdálkodó elcsábította Mitrovics Iso fiatal feleségét, aki otthagya urát és Basicshoz költözött. Basics azonban csakhamar durván kezdett bánni az asszonnal, többször megverte, míg egy napon az asszony ott nem hagyta és visszament első férjéhez Mitrovicshez, aki feleségének megbocsájtotta botlását és visszafogadta házához. Basicsnak ez nem tetszett és emiatt Mitrovicsékhoz ment, ahol feleséles közben Basics késsével háromszor vállon szurta Mitrovicsot. Eközben azonban Mitrovics elvette Basicstól a kést, akit egyuttal a földre tepert és tizenhárom szurást ejtett Basicson, aki azonnal meghalt. Ezenkívül Mitrovics megszurta háromszor Basics segítségére siető szomszédját is Kucsánac Rokust, a szurások azonban nem voltak életveszélyesek. Ennek a családi drámának mult héten volt a főtárgyalása az oszijszeki törvényszéken, amely egyévi börtönrre ítélte Mitrovicsot, enyhítő körülménynek véve, hogy Mitrovics volt a kihívott, és hogy tettét nagy felindulásban és önvédelemből követte el.

— **A szávai bánáság költségvetése.** A zágreni bánai hivatalban most állítják össze a szávai bánáság első költségvetését, amely 160–170 millió dinárra fog rugni. A szávai bánáságban három tartomány egyesült: a zágreni, oszijszeki és a primorszkokrajiskai (tengermelléki). Ezeknek együttes költségvetése annak idején 124 millió dinárt tett ki. A szávai bánásághoz csatolták az említett tartományokon kívül még Megyurnjút, Csernomely járást, Rab és Pag szigeteket. Tehát emiatt lesz nagyobb a költségvetés.

Verdun hősi halottainak emlékére

A Verdun közelében levő egykori Douamant erőd helyén világítótornyot emeltek, amelynek állandó fénye arra az 500.000 francia és német hősi halottra emlékeztet, akik itt haltak meg.

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

RADIÓ MŰSOR

Vasárnap, március 2.

Beograd. 9. Istentisztelet közvetítése a pravoszláv székesegyházból. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.30: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Cigányzene. 17.05: Mezőgazdasági előadás. 17.30: Simics Vasa zenekara népdalokat ad elő. 19.30: Radoszavlyevics Zsivojin a Szent Száva templom építéséről tart előadást. 20: Podgajevszky Vladimir, a Sztankovics zeneiskola professzora zongorahangversenyt tart. 21: Pontos időjelzés, hírek. 21.15: Hangversenyközvetítés az Excelsior szállóból. 22.15: Séta Európán keresztül.

Zágreb. 11.30: Délelőtti zene. 17: Kávéházi zene. 20: Szimfonikus hangverseny Prágából. Smetana szerzeményei.

Budapest. 9: Újsághírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Királyi Udvari és Várplébánia templomból. 12.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána a M. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Időszerű gazdasági tanácsadó. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.15: Színműelőadás a Stúdióban. „Ocskay brigadéros”, Történelmi színmű 4 felvonásban. Irta Herceg Ferenc. 7.15: Részleges sporteredmények. 7.25: A M. kir. Operaház előadásának közvetítése. „A Rajna kincse”. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. Majd éjjel 1 óráig nagyváradi Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

Berlin. 18: Breslau. 19.30: Rubino Alfredo énekes előadása. 20.30: Szórakoztató zene. 20.45: Farsangi est. Utána Dajos Béla zenekara.

Mor. Ostrava. 9: Brno. 10.30—13.30: Prága. 16: Pozsony. 17.30:—22.55: Prága.

München. 16.45: Szórakoztató zene Nerenberg-ből. 18.10: Csehszlovák est. 22.20: Hírek. Utána 24-ig tánczene.

Prága. 12: Matiné Smetana műveiből. 16: Pozsony. 18: Hangverseny. 20:—21.55: Csehszlovák nemzeti est. 22.15: Hangverseny a Vinohrady-népkávéházból.

Bécs. 10.30: Krans Erhardt orgonajátéka. 11: A bécsi szimfonikusok hangversenye Nilius vezetésével. 15.15: A Geiger-zenekar játéka „Bohème”-jazz éneknegyessel. 20: Farsangi revü.

Hétfő, március 3.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Rasinsky M. lírai recitációja. 19.45: Dr. Vorgics előadása az antik kor higiéniájáról. 18.10: Délutáni hangversenyátvitel a Moszkva kávéházból. 19.30: Átvitel a bécsi állami operából. Színpad kerület Richard Wagner Walkür című operája. 21.30: Pontos időjelzés, hírek.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Hangosfilm közvetítése. 20.30: Nemzetközi hangverseny Warszáwából.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 3: Piaci árak és árfolyámhírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés. 5.40: ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 7.15: Hangverseny. 8.15: Fedák Sári rádióestje, Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 9.35: Gitár-est. 10.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Gramofonhangverseny.

Berlin. 16.30: Hangverseny: 20.30: Farsangi operettek. Utána tánczene.

Mor. Ostrava. 11: Gramofon. 12.30: Déli zene. 16.30: Rádiózenekar. 19—22.15: Prága. 22.15: Brno.

München. 16.30: Szórakoztató zene. 18.15: Kamarazene. 20: Stolz: Tánc a boldogságban c. háromfelvonásos operettje. 22.25: Hírek. Utána 0.30-ig tánczene.

Prága. 11.15: Gramofon Smetana operából. — 12.30: Déli zene. 16.30: Pozsony. 19: Katonazene. 22.15: Gramofon.

Bécs. 11: A Cerda-zenekar délelőtti zenéje. 13.55: A kölni, düsseldorfi, münsteri és mainzi farsangi felvonulások közvetítése. 15.30: A Werba-zenekar játéka. 17.20: Zenés gyermekóra. 13.18: Wagner „A Walkürök” c. háromfelvonásos operája.

Kedd, március 4.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. — 17.05: Felolvasás Euripides a Trójai nők című drá-

májából. 17.30: Pregarac Radu előadást tart berlini utjáról. 18: Jazz zene. 19.30: Német nyelvkurzus. 20: A zágrebi rádióállomás esti műsorának átvitel. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: A rádiókvartett esti hangversenye. 23: Gramofonhangverseny: Népdalok.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Délutáni zene. — 20: Spiller hegedűművész hangversenye. Radoboj Ludmilla alténekesnő közreműködésével.

Budapest. 9.15: A Bachmann-szalontrio hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A m. kir. Országos Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 3: Piaci árak és árfolyámhírek. 3.30: A Tündérvásár meseórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: „Helyes magyarság. Magyar helyesírás”. 5.30: Szórakoztató zene. 6.30: Lukinich Imre dr. egyetemi ny. r. tanár előadása. 7.35: S. Bokor Malvin felolvasása. 8.15-től éjjel 1 óráig: „Farsangi est” a Stúdióban.

Berlin. 16.30: Leipzig. 18.30: Farsangi est gramofonon. 20.20: Tarka farsangi est. Utána farsangi rádióból.

Prága. 18: Hangverseny. 20.20: Humor a zenében. 22.15: Zene az autoklubból.

München. 16: Schrammelzene. 18.45: Staab Richard zongorajátéka. 20: Szórakoztató zene.

Bécs. 11: Gramofon. 15.30: A Silving-zenekar játéka. 18.45: Karnevál herceg és a kandúr, vidám felolvasás zenével. 19.50: Kabaré Farkas Károly konferálásával.

Szerda, március 5.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. — 17.05: Bandics Mica meseórája. 17.30: Bandics Mica Radicevics Bránko verseiből olvas fel. 18: Milanese Cincarese harmonika játéka. 19.30: Dr. Brezsnik Pavel amerikai utazásáról tart előadást. 20: Prágai átvitel. A legionisták hangversenye Massarik elnök 80. születésnapja alkalmából. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Holeczkova Jelena prágai operaénekesnő dalestéje. 22.35: Zeneközvetítés az Excelsior szállóból.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Délutáni zene. 20: Csehszlovák-est Prágából. 22.10: Hangosfilm közvetítése.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. — 12.05: Gramofonhangverseny. 3: Piaci árak és árfolyámhírek. 4.10: Pröhle Vilmos egy. ny. r. tanár előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: Steinwaller Győző m. kir. dohángyári igazgató előadása: „Egyiptom, a cigaretták Eldorádója”. 5.25: A Mándits-szalontrio zenekarának hangversenye. 10.30: Pontos időjelzés, időjelzés, hírek. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

Berlin. 16.30: Königsberg: 17.30: Költők hangjai gramofonpéldákkal. 18.45: Frankfurt. 19.30: Wagner: Tannhauser c. operájából a berlini nagyoperából.

Mor. Ostrava. 11: Gramofon. 12.30: Déli zene. — 15.30 Gramofon. 19.05: Brno. 20—22.15: Prága. — 22.20: Tánczene.

München. 16: Házi trió. 16.55: Gyermekóra. 19.30 Szimfonikus hangverseny Bach műveiből. 21: Birkgigt-négyes hangverseny.

Prága. 20: Ünnepi hangverseny a Smetana-teremből.

Bécs. 11: A Cerda-zenekar délelőtti zenéje. 15.30 Haupt-zenekar játéka. 17.40: „Sigfried” háromfelvonásos opera a bécsi állami operából.

Csütörtök, március 6.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Antonijevics Jovan népdalokat énekel guslakisérettel. 17.30: Felolvasások Krsnjavi Isa műveiből. Dalmácian keresztül. 18: Délutáni hangversenyátvitel a Moszkva kávéházból. 19.30: A csehszlovák-jugoszláv liga ünnepi akadémiaja Massarik elnök 80. éves születésnapja alkalmából. 21: Pontos időjelzés, hírek. 21.15: A rádiókvartett esti hangversenye, Farkas Gitta művésznő közreműködésével. 22.15: Zeneátvitel az autoklubból.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.15: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: A magy. kir. Országos Tiszti kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 3: Piaci árak. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: „Tavaszi teendők a szőlőben”. 5.40: Magyar operettészletek. 7.27: A m. kir. Operaház elő-

adásának közvetítése. „Gioconda”. 10.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: a Fejos szalonzenekar, az Ostende-jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Berlin. 16.30: Dalok. 16.55: Hangverseny két zongorán. 18: Ifjúsági zene. 19.35: Schnitzler—Strausz Oszkár A bátor Kasszián c. énekes játéka. 21: Schrecker Ferenc kamarazeneművei.

Mor. Ostrava. 16.30: Hangverseny. 17.30: Kamarék. 18.50—22: Prága.

München. 16.30: Házi négyes. 17.15: Mintazon gorázs. 19.45: Házi trió. 21.20: Ramin, a leipzig Tamás-templom orgonistájának hangversenye.

Prága. 16.30: Kamarazene. 18.50—23: Smetana Libusa c. operája a Nemzeti Színházból.

Bécs. 11: A Silving-zenekar játéka. 15.30: A Wolfstahl-zenekar játéka. 20.40: Beaufils „Medea” c. színműve a stúdióban, utána a Silving—Geissler-zenekar játéka.

Péntek, március 7.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. — 11: Massarik elnök nyolcvanéves születésnapja alkalmával a beográdi Nemzeti Színházban tartott ünnepi akadémia közvetítése. 13: Gramofonhangverseny. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás Massarik műveiből. 17.30: A rádiókvartett délutáni hangversenye. — 18.15: Dr. Zsizsek Ciril a turizmusról beszél. 19.30: Német nyelvtanítás. 20: Közvetítés a beográdi operából. Smetana: Az eladott menyasszony. 21.30: Pontos időjelzés, hírek. 22.30: Gramofonhangverseny.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Cseh zene. 20: A zágrebi hangversenyház nagyterméből Masaryk 80. születésnapjának megünneplése.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 3: Piaci árak és árfolyámhírek. 4: Fenyő Szilárdka „A két drágakőről” c. meséjét olvassa fel. 4.45: Pontos időjelzés. 5: Fábry Frigyes előadása: „A Panama csatorna, mint nagy műszaki alkotás”. 5.25: Eugen Stepat balalajka zenekarának hangversenye. 7.40: A Budapesti Mozart Egyesület hangversenye. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia szállóból.

Berlin. 16.30: Königsberg. 18.10: Felolvasás a rádióvetelről. 18.40: Dalok. 20: Népszerű hangversenyt. 22.30: Szórakoztató zene.

Mor. Ostrava. 9—17.30: Praha. 19.05: Praha. — 19.05: Pozsony. Utána Praha.

München. 17: Házi zene. 19.30: Rossini: Seviliai borbély c. vigerája a müncheni Nemzeti Színházból.

Prága. 16: A Bakula-gyermekkar hangversenye. 20: A rádiótársaság ünnepi hangversenye az elnök születésnapja alkalmából.

Bécs. 11: Silving-zenekar. 15.30: Gramofon. 16.30: Kamarazene. 17.45: Heti sportjelentés. 20: Kaiser György „Kölportage” c. háromfelvonásos vigerája. Utána: Pautscher-zenekar modern bécsi muzsikát ad.

Szombat, március 8.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. — 17.05: Tartaglia Guido gyermekdalokat olvas fel. — 17.30: Népegészségügyi előadás. 18: A vajdasági egyetemi halgatók tamburahangversenye. — 19.30: Györgyevics Dimitrije előadása: Emlékeim a régi szép időkben. 20: Hagverseny. 21: Cseh dalest. Közreműködnek: Zsaludova Mária és Knitt Zdenkó. A beográdi opera tagjai. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Az orvosbál közvetítése a Palace hotelből.

Zágreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Cseh gyermekzenedarábok. 22: Könnyű zene.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 3: Piaci árak. 4: Ádám Éva előadása. 4.45: Pontos időjelzés. 5: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 6: Mit üzen a rádió. 6.45: Hangverseny. 7.30: Operettelőadás a Stúdióból. „Három a kislány”. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból.

Berlin. 16.30: Königsberg. 19.10: Ariák és dalok. 20: Kahlisch: A régenyszatóc c. háromfelvonásos énekes boházata. Utána hírek és 0.30-ig Géczy Barnabás zenekara.

München. 16: Citeraverseny. 16.30: Házi trió. 17.20: Orgonaverseny régi szerzők műveiből. 18.50: Cserepyin zongoravész hangversenye.

ZAYMUS GYULA

ÉJFÉLI VENDÉG

Regény (11)

Az egész zavart a pénz idézte elő. Atyám egy régi feljegyzésében valami nagy, elrejtett kincsről olvasott. Sokat kutatott utána és még több aranyat költött rá, de minden hasztalan volt. Végül engem bízott meg és ellátott annyi pénzzel, amennyire csak szükségem volt. De amint nem lehet megfogni a szivárványt vagy a délibábot, éppoly hiábavaló ötszáz év előtt elrejtett kincsek után kutatni is. Munkámnak azonban lett eredménye, pénzt nem találtam ugyan, de lelkem másik felét és szívem boldogságát megeltem. Ez viszont atyámnak nem kellett.

— És mi a tulajdonképeni akadály? — kockáztatta meg a kérdést Arisztid, mintha még nem tudta volna.

— A vallás — felelte egykedvűen a gróf. — Atyám lutheránus, a leány pedig katolikus. Elveiből egyik sem enged és véletlenül mind a kettőnek jól áll. Atyám tradíciós szigora s a leány élő, csodálatos hitte, noha távol is állanak egymástól, mégis tiszteltet öbresztenek az emberben.

Aztán, hogy egy kis mozgást is végezzenek, sétálni mentek a parkba. Már esteledett. Az ég először biborszínű palástot terített magára, mint egy hiu asszony, ki nagy gondot fordít a belépőjére, majd lassan halványodni kezdett, mintha megijedt volna a biztosan közlő éjszakától s végül szederjes lett, mint a halott arca. Hallgatagon lépkedtek egymás mellett s a lombdus fák között csendes szellő kóválygott. Újat már nem tudtak mondani. A délutáni hosszú társalgás kimerítette ismereteik elég szűk keretét, mely erre a tárgyra vonatkozott.

A vacsora alatt is csak ismétlődések követték egymást. Hamar el is váltak. Loverini kijelölt szobájába tért, mely szomszédos volt a gróf hálójával.

Az égen számtalan csillag ragyogott és a hold olyan volt, mint egy kivilágított boszorkányos lampion. Nem bírta a szoba csendjét, az idő is még nagyon korai volt az alváásra, azért ismét lement a parkba.

A kastély sötét színtelként rajzolódott az égre s a hold zöldes fénye megfűrésztötte az ablakok üvegeit. A föld pihent. A nagy égbolt fenséges körívben hajlott mindenfelé és egy kis felhőfoszlány sem éktelenkedett rajta. A nyüzsgő embervilágban új életek születtek és örök elcsendesülésre tűntek el, sok helyen nászra készülődtek boldog párok s valahol meg egy árva gyermek hideg, éles cserepek közt meleg emberi szivekről álmodott.

Zajtay Elvira jutott az eszébe, mikor e hatalmas épület sötét tömbjét nézte és a régmúlt szomorúsága felelevenedett előtte. Elhitte, hogy az ősök lelke él és visszavisszatér, mint az özvegy, boldogságának egykori fészkéhez. Értelme ugyan tiltakozott, de egy belső érzés legyőzte azt. Hány éj és nappal mulott már el, hány nemzedék szállt sirba az első marienheimi grófok halála óta, mégis az ősi vér tovább él az erekben s üzve, hajtva előbbre viszi az életet.

A feje kábult lett, a lelkében mégis egy élt minden, mintha ő nemcsak ismerője, de szereplő személye lett volna az eseményeknek.

Mikor lefeküdt s magára huzta a takarót, hogy pihenve mindent elfelejtsen, a fejéből nem tudta kiűzni a gondolatokat. Mindig újabb és újabb képek jelentek meg előtte s egyszerre úgy látta, mintha a modern reneszánsz-palota falai széthulltak volna, belsejükben épen hagyva az első várkastélyt, melyben a család legnagyobb tragédiája játszódott le. Csodálkozva látta Richárd gróft, ki mintha csak a kép keretéből lépett volna ki, hosszú, nehéz álomból magához térve, majd Elvira szomorú alakja is eléje libbent, nem tudni honnan, egy kar-

melita szerzetes karjára támaszkodva, végül Lindendorf Léna a maga ragyogóan szép megjelenésével. Loverini már nem volt eszméletén, ajka nyitva volt és szeme félig.

— A kincs még a hegyben van — halotta — menj és ásd ki, áss, áss, késői unokámat illeti az meg, mint Rómuald utódát.

Arisztid megrázkodott. A nagy diófa-szekrény éleset roppant és Zajtay Elvira mint fénylő kő állott előtte. Arca áttetsző volt és hosszú kontóse fehér.

Loverini ijedten ugrott ki az agyból.

— Grófné, ön valóban itt van?

De ekkor látta, hogy senki sincs előtte. A hold benéz az ablakon és a szőnyegek csupán a függönyök fantasztikus árnyékrajzai remegnek.

A szobája ajtaja ekkor hirtelen kinyílt és Albert gróf alakja jelent meg benne.

— Mi történt? Ugy hallottam, mintha kiáltott volna — kérdezte fehér éji ruhában közelebb lépve.

— O semmi sem volt, gróf ur, csak merő álom, képzelődés. Kábultságomban a régen, nagyon régen meghalt Zajtay Elvirát láttam.

A gróf a hallottakon nem lepődött meg, sőt egész természetesnek találta.

— Ez nem volt álom, a meghalt Elvirát már mások is látták. Atyám is főleg az ilyen rémképekért kerüli ezt a palotát, őt is sokszor nyugtalanítják.

— De én határozottan tudom, hogy álom volt.

A gróf azonban már nem válaszolt. Kisé meghajolt s visszatért a szobájába.

Arisztid borzongva bujt az ágyába s másra akart gondolni, de minden kísérlete hasztalannak bizonyult. A fehér, ködszerű alak nem akart többé eltűnni előle. Majd a fal felé fordult, hogy az előtte lévő nagy térség ne zavarja pihenését, de erre aztán folyton úgy érezte, hogy valaki hátulról állandóan nézi.

Mikor reggel zavaros, fáradt fejjel felkelt, Gáspártól hallotta, hogy Albert gróf már elutazott és a tanár urnak szives üdvözlését küldi.

Loverini, mivel célját elérte s mást már nem remélhetett, ő is elbucszott s még a délelőtti folyamán elhagyta a csendes, kihalt palotát, hol kísértve jár a rég eltemetett bűnök véres árnyéka.

II.

A szálló tengerre néző hatalmas ablak-szárnyai nyitva voltak s a viz felől hűvös, párás szél vetődött be az előkelő szalónba, melyben az egyik sarok asztalkánál két halkan tárgyaló férfi ült. Köröskörül, mint egy télikertben, pálmák terpeszkedtek magas és alacsony bronzállványokon, melyeket husszínű márványdiszítések szegélyeztek. A középső asztalon azealák nyitlak s a balkónról halványvirágu iriszek és klematiszek kíváncsiskodtak befelé.

— Tehát megértett engem? — kérdezte fojtott hangon az éltes ur, kinek hegyes fehér szakálla és aranykeretű szemüvege volt.

Rendben van minden, parancsa szerint fogok eljárni — hangzott ugyancsak oly tompa hangon a válasz. — Az eredményről pedig tüstént értesíteni fogom.

Az ősz ur helyeslőleg bólintott, majd még halkabban folytatta:

— Utiköltség fejében fogadja ezt az összeget — s ezzel a bozontos haju fiatal férfinak egy borítékot nyújtott át. — Azt hiszem meg lesz elégedve vele. A jutalomösszeg első részletét pedig a porádkéri postahivatalból megszerezheti. Amint elutazik, tüstént maga után fogom a nevezett összeget küldeni. Mielőtt azonban elmegy, néhány csomagot a gondjaira bízok, melyeket különböző városokból a postáskisasszony címére fog küldeni. A küldő neve maradjon ismeretlen. Néhány csomag már el is ment sa azokat a címzett már valószínűleg meg is kapta. Az ön által küldötték csak ki fogják egészíteni a kollekción. De minderről egy szót sem. Ez a mi titkunk s a mi jövő boldogságunknak az alapja.

A fiatalember a levelet zsebre vágta s aztán mélyen meghajolva, anélkül, hogy az ősz ur kezét fogott volna vele, eltávozott.

A kárpitozott ajtó nesztelenül csukódott be s a szobában mélységes, ólomnehézségű csend támadt.

A fehérhaju férfi egyedül maradt. Egy ideig mereven maga elé nézett, mintha a földön egy több sebből vérző halott ember testét látta volna kiterítve, ki megüvegesedett szemekkel tekint rá. Reszkető kezét végigsimitotta a homlokán s rekedt hangon, szaggatottan nyögte: alia iacta est. Majd két kezére nehezdedve, egyenes állásba állta fel magát s fáradt, kimerült lépésekkel előbbre botorkált.

— Megfulladok, megfulladok — lihegte s remegve fogta meg az abalakszárnyak ezüstös kilinesét.

— Tönkre kell mennie, muszáj, én úgy akarom, én úgy akarom — és szabad kezével a levegőbe kapott. — Az én családom jövője fontosabb, mint minden más és ilyenkor minden eszköz szent, mely célra vezet.

Aztán leroskadt egy ott levő székbe s olyan mozdulatlanul maradt ülve, mintha meghalt volna. Sirt. Könyvei, mint hig ezüst-cseppek gurultak végig selymes szakállán s arcán olyan szomorúság ült, mint Juda Halévynek, az öreg talmudistának, kinek a törvény szerint meg kellett öletnie a fiát. Ugy érezte, hogy a könnyeivel a vére folyik ki s tudta, előre tudta, hogy a végén ő fog halva maradni az arénán, mint családja nevének utolsó harcosa. De a fia legalább kiszabadul egy varázslat hálójából.

Fejét a fájdalom hasogatta s arcán mint gunyos pófajú csimpánzsereg ugrált a belső kin.

Zsebkendőjével aztán megtörülte a szemét s kinézett az utra. A magas, bozontos haju fiatalember már rég eltűnt s csak kényelmesen sétáló nyaralók haladtak el a szálló diszes portálja előtt.

A gróf ajkszélein gunyos rajz kusztott tova.

— Söpredék — mondta csak úgy magában — de hát ilyen is kell, ilyenre is szükség van.

Messze bent a tengeren halászbárkák usztak s a sok fehér közül az egyiknek élénk narancs színe volt. Egy parti sirály röpködött körülötte.

A söpredéknek tisztelt fiatalember pedig ez idő alatt csak azt várta, hogy minél előbb eltűnhessen a legelső uccasarkon. Valai közé huzott fejt kiemelte, haját, mint rendesen lenni szokott, hátrasimitotta a facérul megkötött nyakkendőjét egy kapualjban megigazitotta, úgy hogy a legközelebbi sarkon már mint Loverini Arisztid egytemi tanársegéd lépkedett tova. Szemöldökei ugyan közelebb simultak egymáshoz és homlokán több volt a ránc, de ezt a szokatlan izgalom rajzolta ki rája, melyen az imént keresztül ment.

Az utjába eső első osteriába betért s egyik sarokasztalhoz ülve kis üveg chiantit rendelt magának az eléje vetődött pincértől.

A szomszéd asztalnál ujjasdit játszóttak a taljánok s vig habotával töltötték az időt. Ő nem látta őket, gondolatai oly mély vágásu uton nyomultak előre, hogy fejet szinte lehúzták a piszkos, foltos asztal fölé.

Az egymást követő gyors események újra eszébe jutottak s mint élő kérdő és felkiáltójelek sorakoztak az agyában. Tegnapelőtt érkezett ez előkelő tengerparti fürdőhelyre, hogy megközelítse Marienheim grófját és ismeretséget kössön vele s ime, a véletlen eléje hajította őt oly helyzetben, hogy most maga sem tudta, hogy mitévő legyen. Törököt fogott, aki nem enged. Tegnap este azon töprengett, hogy mi módon is férközzék a gróf közelébe s most ő maga jött eléje s rántotta ki töprengéséből.

Szép nyári este volt s gondatlan bárány felhők usztak az égen a kelő nap országai felé.

Folytatása következik

Rádió

Rovatvezető: Dr. Hegedüs László

Készülékek vásárlása nem könnyű feladat, különösen azoknak nem, akik először vásárolnak készüléket. A vevő legtöbbször kereskedőjének tanácsát hallgat, már pedig a jó kereskedő sem hallgathat mindig lelkiismeretére, mert a kispénzű vevők kedvéért kénytelen kevésbé megfelelő készülékeket is tartani, amelyeket el kell adnia. De még az a vevő is, aki a márkák és szakkifejezések zűrzavarában sem szédül meg, igen sokszor csak pillanatnyi benyomások után indul és több hasonló típusú készülék közül vagy az olcsóbbat, vagy a jobb formájút veszi meg. Pedig egyik szempontból sem helyes. Igen kevés különbséggel sokkal jobb kvalitású és nagyobb teljesítményű készüléket vehetünk, a szép forma pedig nem egyszer használatlan alkatrészeket takar.

Nappal általában ne válasszunk készüléket. A közeli erős adók mindig jól jönnek, távolabbi állomásokkal nappal erősebb készülékkel is csak gyengén vehetünk, tehát a készülék érzékenysége, szelektivitása és erősítése nem becsülhetjük meg, legfeljebb csak a hangszínezetről ítélhetünk. A késő délutáni órákban már jobban módunkban van egy készülék teljesítményét próbára tenni. Ha elhatározott szándékunk rádiót vásárolni és tisztában vagyunk már legalább azzal, hogy pénztárcánk milyen nagyságú készülék árát fedezheti, legjobban az antennát és földvezetéket felszereltetjük és este lakásunkon kiprobáljuk az összes számbavehető készülékeket. Biztosan nem fogunk úgy csalódni, mintha 15 készülék közül délelőtt választjuk ki az első pillanatra legtehetszöbbit, holott legtöbbször arra sem emlékszünk, hogy melyik készülékkel hallottuk a sok közül. A németországi pósta megengedi, hogy engedély nélkül 8 napig tarthassunk próbára készüléket, és ez a rendszer biztosan sok embert óvott már meg attól, hogy a rádióból kiábránduljon. Még jobb ha, szakértő ismerősünket, barátunkat kérjük meg, hogy a vásárlásnál legyen segítségünk. Azt hisszük azonban, hogy nem végzünk felesleges munkát akkor, ha rövidesen tájékoztatjuk olvasóinkat a készülékek főbb típusairól és azok árairól. Így legalább lesz valami áttekintésük és néhány szempontunk, melynek alapján jobban eligazodnak a rádióipar labirintusában.

A legegyszerűbb típus a detektoros készülék. Beszerzése olcsó (felszerelve 3-600 dinár között) és üzemeltetése nincs, mert áramot nem igényel. Csak 150-200 kilométeren belüli erősebb adókat vesz, de csak gyengén. Tulajdonképeni jelentősége csak az adóállomások közvetlen környezetében van, ahol tiszta és kielégítő vételt nyújt, természetesen csak fejhallgató részére. Ebben az esetben pedig a helyi adón kívül más állomást nem vesz. Tulajdonképeni érzékenységről és szelektivitásról nem is beszélhetünk. Azoknak, akik a gyönyörű hangszínezetű fejhallgató barátai, az egy csöves készülékeket ajánljuk. Modern kiállításban az üzemeltetésig minimális, havonta 5-6 százelemnél többre nincs szükség áramszükségletének fedezéséhez, elég nagy teljesítményű, mert élvezhetően vehetünk vele 8-10 kilométerre is, szelektivitása pedig — eltekintve a nagy adók közvetlen közelétől — kielégítő. Beszerzési ára sem sok: 600-1000 dinár között váltakozik. Ott pedig, ahol nagyobb számú fejhallgatót kell működtetnünk, egycsöves készülékünkhöz egy erősítő fokozatot építetünk, vagy pedig készen vásárolunk két csöves készüléket. Áramfogyasztása már több és fűtőáramát már legalább egy kis akkumulátorból kell vennünk. Beszerzési ára is tehát már 5-600 dinárral több az egycsöves készüléknél. Viszont lényegesen nagyobb hangereőt kapunk, gyegállomásokot is jobban hallgathatunk, de a szelektivitás — a készülék állomásokot szétválasztó képessége — már rosszabb, épen a nagyobb erősítés következtében, mert egyik állomás jobban áthallatszik a másikba, jobban zavar, mint gyengébb erősítésnél. A vételnél, vagy jobban a próbánál már tehát ügyelnünk kell arra, hogy pl. Bécs vételnél mennyire zavar Budapest.

A felsorolt három típus majdnem kizárólag fejhallgató vételre szolgál. Igaz ugyan, hogy a kétcsöves nagyteljesítményű készülék néhány közeli erősebb állomást hangszóróban is hoznak, de csak gyengén, és kielégítő hangszóró erővel csak három csöves készülékek működnek. A statisztika szerint a működésben levő készülékek 60 százaléka 3 csöves, és ez az elterjedtség indokolt is, mert ez a

típus már erősebb távoli állomásokot is szép hangereővel hoz hangszóróban, üzemeltetése mérsékelt (kb. 80 dinár havonta) és beszerzési ára is azon a határon mozog, melyet még a földművesek, iparosok és a középosztály anyagi erejével is nagyobb megerőltetés nélkül elérhet. Ára 1800-2500 dinár között váltakozik, a hálózati árammal táplált 3 csöves villanyrádióké pedig 3500-4500 dinár között, teljesen felszerelve. Ennek a típusnak legnagyobb problémája a szelektivitás, mely a forgalomban levő készülékek legnagyobb részénél bizony hiányzik, és esténként egyszerre hallgathatjuk 4-5 állomás változatos programját. Ez igen nagy hiba, és a készülék bemutatásakor mindig ügyeljünk arra, hogy a beállító skálán mennyit kell fordítanunk, hogy pl. Beograd vagy Budapest ne hallatszik. Három-négy fokot fordítva a skálán jobbra vagy balra az állomásnak el kell tűnnie. Bécsét hallgatva a budapesti adót még szűnethen sem szabad hallanunk.

Távolabbi állomásokot hallgatni jó hangerővel már csak négy csöves készülékkel lehet kifogástalannul. Ennek a típusnak a hangszínezete is jobb, a

beszéd természetesebb és a zenei igényeknek is jobban megfelel. Szelektivitásuk pedig majd minden esetben semmi kifogásolni valót sem hagy maga után. Kezelésük azonban már komplikáltabb (hat beállító skála) és működésük kevésbé stabil, mint a 3 csövesnél; áramfogyasztásuk azonban csak lényegtelenül különbözik a 3 csövesek fogyasztásától. Normális napi 3 órai üzemnél a havi üzemeltetés cca 100 dinár. Ez a típus jelenti a közepet a rádióval szemben támasztható igények, a készülékek várható teljesítménye és a készülékek ára között, és aki már valami igénnyel lép fel beszerzendő készülékével szemben, ezt a típust szerezze be. Áruk még mérsékeltnek nevezhető: a telepes készleték ára 3500-4500, a 4 csöves villanyrádióké pedig 5500-7000 dinár teljesen felszerelve. A négycsöves készülékek szokott típusai közül kiválnak az árnyékolt rácsú csövekkel felszerelt típusok kiváló teljesítményükkel. Beszerzésük azonban elsősorban csak ott ajánlható, ahol hálózati áram áll rendelkezésünkre, mert a normális készülékeknel nagyobb feszültséget igényelnek és a rendes 90 voltos anódtelepek alig nyújtanak nagyobb teljesítményt, mint a rendes csövek. Üzemeltetésük valamivel több is ezért, és igazi terennük ott van, ahol hálózati áram áll rendelkezésünkre és anódpótlókkal vagy villanyrádiókkal dolgozhatunk.

(A jövő vasárnapi számunkban folytatjuk)

Amerika szenzációja: a csodatévő sir

Rengetegen zárandokolnak Power lelkész sirjához

Newyorkból jelentik: A Massachusetts államban levő Malden városba vasárnaponként még mindig százegyrével zárandokol a nép az ország minden részéből. Katolikusok, protestánsok, és zsidók keresik fel a hatvan évvel ezelőtt elhunyt Patrick Power lelkész sirját, ahol az utóbbi időben számos csodálatos gyógyulás történt.

A tömegeket nem akadályozza meg vándorlásában sem az eső, sem a nagy sár.

Az eddigelé ismeretlen nevű Maldennek a híre vetekszik Lourdessele.

Egy igen intelligens bostoni megfigyelő aki szintén kintjárt a temetőben, azt meséli, hogy a hit és a bizakodás földrengésszerű megmozdulásait észlelte a tömegek soraiban.

Már a huszadik zárandoklást vezették a temetőbe, ahol az egykori jeltelen sir helyén most már mauzóleum emelkedik.

A nép minden vasárnap szaporodik és mindig többen jönnek a kegyhelyre, mint az előző héten. A helyi hatóság több közeli városból: Bostonból, Summervilleből, Lynn-ből, Cambridgeből és Salemből kért rendőri

segítséget, mert a maldeni rendőrség elégtelen volt a tömegek kezelésére.

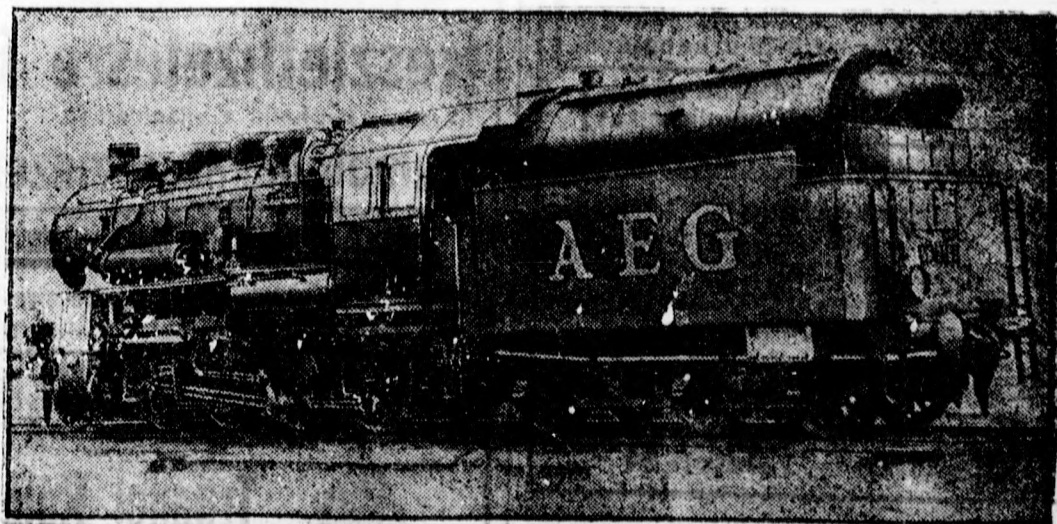
A nép a legnagyobb nyugalommal, valószínűleg ezredekben masiroz a temető felé. Gazdagok és szegények, műveltek és tudatlanok, férfiak, asszonyok és gyermekek sokasága vár arra, hogy bejusson a temető kapuján.

A lelkészről eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy 1844-ben született és mintapap volt, akit hívei nagyon szerettek. Több mint száz olyan emberről tudnak, aki súlyos betegségéből felépült. Az esetek nagy részét orvosok és előkelő papok megerősítették. O-Connel bíboros, bostoni érsek a múlt vasárnap egy óra hosszáig tartózkodott a temetőben. Mint sok más látogató, ő is szükségavuan nyilatkozott:

— Én is csak azt mondhatom, amit mások, hogy a legsodálatosabb eseménynek voltam a tanuja. A sirnál vakok, siketek és nyomorék emberek gyógyultak meg.

A látogatók adományaiából egész virág-erdő borítja a lelkész sirját és a kriptát több száz lámpás világítja.

Szénporral fűthető mozdonyokat helyeznek forgalomba Németországban

A berlini A. E. G. részvénytársaság gyártelepén most készült el az első mozdony, amelyet szén helyett finoman őrölt szénporral fűtenek. Miután a szénporral való fűtés sokkal gazdaságosabb, a német államvasutak több vonalain vezetnek most be új mozdonyokat.

LIFKA MOZI

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor

MATINE

Singing Fool

c. éneklő és beszélő filmből

Mélyen leszállított helyárrakkal

mindenkinek és a vidéki közönségnek lehetővé tegyük a XX-ik század csodájának, az éneklő és beszélő filmnek megtekintését

A vasuti költséget olyan formában térítjük meg, hogy a helyárrakat mélyen leszállítottuk
HELYÁRRAK: 6, 8, 10, 12 és 15 dinár. Előadás kezdete fél 11 órakor, vége 12 óra után, így a vidéki közönség a délutáni vonatokká hazautazhat

**„The Singing Fool“
 „Az éneklő bolond“**
 beszélőfilm és az 1930. év legnagyobb zenestágerai
gramofonlemezen

Sonny Boy.
 There's a rainbow.
 Sonny Boy (magyar szöveggel)
 Négy f kete ló.
 Ki tudja mit sirat az őszi szél. Tangó
 Budapest. One step.
 Maga de édes. Tangó.
 Vége. Blues.
 Halovány őszi rózsza. Tangó.
 Rózsalevél. Tangó.
 Vig Miklósnak jökedve van
 Messze van a Mester-ucca.
 Barátom, kedves barátom. Tangó.
 Szervusz. Waltz.
 Perzsavásár. (magyar szöveggel)
 Szerencsen csárdás. Foxtrot.

MOCSÁNYI és LAKATOS, az ismert két jazz-humorista legújabb sláger-fejvételei
 Oh, de zug a fejem. (Ja der alte Bulgar)
 Na mondd, mit jelent. (I lift up my finger)
 Péntek, szombat, vasárnap. Foxtrot.
 Elment az utolsó hetes.
 Megy a gőzös Szárszóra.
 Úgy megy hogy... Foxtrot.
 Égnek a csillagok. Slow-fox.
 Cícat szeretek én... Foxtrot.

Minden egyes lemez ára 45.— dinár
 Kérje a legújabb lemez-árjegyzékünket

KOFFER-GRAMOFONOK
 mélyen leszállított árban

„Pathé Olotonal“ koffergép hangja
 megegyezik a beszélő film hangjával

Mielőtt gramofont vásárol, a saját
 érdekében kérje árajánlatunkat

Gramofontűk 20 százalékkal olcsóbban!
Vidéki megrendelések a beérkezés
 napján lesznek elintézve. Jegyzékeinket
 ingyen és bérmentve küldjük!

A felsorolt zeneműajdonságok zongorá, valamint
 zenekari kottáival is kaphatók

Vig Zsigmond Sándor
 könyv-, papír- és zeneműkereskedés
 Gramofon- és gramofonlemez osztálya
SUBOTICA — Telefon 37

Kész jelmezek

893 kaphatók
 Spang Rezsónél, Kralja Petra ul. 23.

FELHIVÁS!

Kérem a szülő hitk. tagjait,
 hogy

macesz

szükségletüket legkorábban f.é.

március 15-ig

előjegyezni sziveskedjenek,
 mert csak az előgyezett
 mennyiséget sütöm. Az elő-
 jegyzéseket kg-ként Din. 6.—
 fizetendő

ADLER GÉZA

Ustavska ucca 36. 814

SZABADOS
MÜBUTOR

minőségben és árban
 egyedül álló,
SZUBOTICA
 Dancsicsev put 1

Előnyomda

berendezést teljes fel-
 szereléssel legjobb a-
 nyagból legolcsóbban
 szállít

GELBSTEIN ALBERT

előnyomda berendezési gyár
 SENTA, Bácska 520

Jelzálogkölcsonöket

folyósít szántóföldekre

Opšte Jugoslovensko Bankarsko Društvo A.D. Filijala Novisad
 Allgemeiner Jugoslavischer Bank-Verein A.-G. Filiale Novisad
 Kralja Aleksandra ul. 7. Postafiók 169

Telefon: 29-31, 29-32 Sürgöncim: Bankvereiu

FŐINTÉZETEK:

Beograd, Čika Ljubina 18. Zagreb, Jurišićeva 22.

ELINTÉZ MINDENMŰ A BANKSZAKMÁBA VÁGO ÜZLETEKET

Felhívjuk

a nagyvérdemű vevőközönség figyelmét mielőtt

**vászon-, sifon- és más
 fehérneműszükségletét**
 beszerezni ajánljuk **jóminőségű áruin-**
kat olcsó árakkal Tisztelettel

Veco M. Vidaković i Sinovi
 Subotica, Jelašićeva ulica 10

Részletfizetésre is!

kaphatja a világmárkás

gramofónokat és lemezeket

Ujnan megjelent!

Ujnan megjelent!

„SONNY BOY“ játszva és énekelve
 A legújabb slágerek nagy választékban!!

Elsőrendű gyártmányu zongorák, piani-
 nók, harmoniumok, vonós és fúvóhang-
 szerek **olcsóbb, mint bárhol**

Truppel Bélánál

hangszerkészítő

Novisad, Duna ucca 17.

Telefon 28-00

BENKEY IMRE és FIA

GOLGOTA

temetkezési vállalata

Novisad, Uspenszka ul. 12. alatt

Temetések rendezését 410 dinár-
 tól feljebb elvállaljuk. Raktáron
 tartunk nagy választékban min-
 dennemű temetkezési cikkekét.
 Exhumálást, szállítást a legzoli-
 dabb árak mellett vállalunk. Gép-
 erővel gyártott vállalunk. Gép-
 raktár. Úgyisintén kész butorok
 és mindennemű asztalos munkák
 készítését kedvező fizetési felté-
 telek mellett elfogadunk